Ն. 5098 — 1902 ՄԱՐՏ 12 ՍԱԼԸ — 1319 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 15 — ՕՆ ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՆՊՕԼ	140 ղչ.	70 ղչ.	40 ղչ.
ԹԱՇՐԱ	150 »	80 »	45 »

Մէճմուիյէ 20 ղչ.տան

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼԸՆՄԸՇ ՏԸՐ

ՓՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

صاحب امتياز: جيوه‌لكيان — ԵՒՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ — (جريدهٔ شرقيه) ۱۲۹۳ سنه‌سنده تأسيس اولنمشدر

DJERIDEI-CHARKIE
FONDÉ EN 1877

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3իւնճի սահիֆէ ղչ. 5
4իւնճի սահիֆէ սաթըրը » 3

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ձիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր: Բեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա կազէթամըզ սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆա միւրաճաաթ օլունա: Մէվատտը նաֆիյա տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ աէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ:

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Կէչէն սալը կէճէսի Նիւ-Եօրգ չէհրինին գարչըընտա Հօպօքէն նամ մահալտէ Ֆէնիքս նամ վաբօր գումբանեասընըն լիման սէտտինտէ վէ տօգլաընտա աէհչէթլի պիր եանկըն զուհուր իտէրէք, մէզքիւր սէտտ վէ տօգլար քեամիլէն միւհթէրէգ վէ խարապ օլմուշ տըր։ Աթէչ եայըլարագ լիմանտա պուլընան ճէսիմ պիր Ինկլիլիզ վաբօրընա վէ տիկէր պազը սէֆինէլէրէ սիրայէթ իթմիշ, իքի քիչի եանմըշ վէ 200000 Ինկլիլիզ լիրասը զարար զիյան օլմուշ տըր։ Եանար հարիգտէ պազը եանար մատտէլէր տախի բաթլամըշ օլտուղընտան, Թահարրիյաթ իճրասըյլա բաթլամըշ ֆիչէնքլէր վէ տիկէր եմառլի մատտէլէր տախի պուլունմըշ տըր։

—

Ռօմատան կէլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ալէմանիա պաշ վէքիլի գօնթ տը Պիւլօվ՝ պու հաֆթա Իթալիա րէիսը վիւքէլասը Մ. Ծանարտէլլի վէ խարիճիյէ նազըրը Մ. Բրինէթթի իլէ պիր միւլագաթ իճրա իտէճէք տիր։

—

Փօրէա հիւքիւմէթի Ինկիլթէրայա թօփլար սըբարըշ իթմիշ տիր։

—

Ինկիլթէրա միւսթէմլիքեաթ ուլուրը նազըրը Մ. Չէմպըրլէն՝ Թրանսվաալ իչին Աւսթրալիատան 2000 նէֆէր խէնի ասքէր Թալէպ իթմիշ օլմագլա, Աւսթրալիա հիւքիւմէթի պունա մուվաֆագաթ իթմիշ տիր։

—

Թրանսվաալ հիւքիւմէթի ազասընտան Մ. Մ. Շալք Պըրկէր, Րէյց, Լուգաս Մէյէր, Դրոկ վէ Վանտըրվալթ՝ միւզաքէրաթը սուլհիյէ իճրասը իչին պէյազ պայրագ աչմըշ օլտուգլարը հալտէ, գաթարը մախսուսըլա Միտպուրկտան Բրէթօրիայա միւվասէլէթ իթմիշլէր տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բէրլէբէ վէ Պիզա աֆէթզէտէկեանը իչին գօմիսիօնը մախսուսընճա ճէմ իտիլէն իանէ աքչէսինտէն պագըյէ օլան 52000 ղըշ.՝ Շէհր Էմինի տէվլ. Ըրտվան բաշա հազրէթլէրինին թահթը րիյասէթինտէ թէչքիլ օլունան գօմիսիօնը մախսուսընճա թէնսիպ օլունըպ, Պապը Ալինէ տէ գապուլ օլունտըղընտան, մէպլաղը մէզքիւր՝ տիւն Օսմանը Պանգասը վասըթասըյլա մահալլինէ կէօնտէրիլմիչ, վէ միւհթաճը մուավէնէթ օլանլարըն իհթիյաճաթըընա սարֆ օլունմասը զըմնընտա՝ լիվայի մէզքիւր միւթէսարըֆլըղընա իչար օլունմըշ տըր։

—Հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Եունանիսթան արասընտա ագտ օլըան թիճարէթ մուգավէլէնամէսի միւզաքէրաթընա եագընտա պաշլանաճագ տըր։

—Գուրպան Պայրամը վէ Նէվրուզ միւնասէպէթիյլէ խաքիբայի Շահանէյէ՝ Իրան սէֆիրի Թարաֆընտան Թիւրքճէ վէ Ֆարսի լիսանլարըյլա Թանզիմ գըլընմըշ օլան իքի գըթա թէպրիքնամէ Թագտիմ գըլընմըշ տըր։ Միւչարիւլէյհ սէֆիր՝ պունտան մուգատտէմ Լա Հէյ սուլհ գօնֆէրանսը տաիր Թանզիմ էյլէտիկի Ֆարսի պիր չիիրին Թիւրքճէ վէ Արապճա Թէրճէմէլէրի իլէ պէրապէր սաըը տա պու սըրատա Թագտիմ էյլէմիշ տիր։

—Կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ Պուլկարիսթան Օսմանը գօմիսէրի աթուֆ. Ալի Ֆէրուխ պէյ հազրէթլէրի՝ բրէնս Ֆէրտինանտ իլէ միւլագաթ իտուպ, մէմնունիյէթինէ տաիր օլան էմրը ալիյի թէպլիղ էյլէմիշ տիր։

Մէրասիմը մէզքիւրէտէ րէիսը նուտգար Մ. Տանէֆ տախի հազըր պուլընմըշ տըր։ Միւշարիւլէյհ գօմիսէր՝ բրէնսին նէզտինէ ազիմէթինտէ, գօմիսէրլիք քեաթիպլէրի վէ բրէնսին եավէրլէրինտէն պիր գաչը րութպէ օֆիսիէլլարը լանտօլարըն արգասընտա պիր պէօլիւք սիւվարի ասքէրի եսիրմիշլէր տիր։

—Մէտինէտէ չիւպհէլի խասթալըգտան հիչ պիր եսէր գալմատըղը կիպի, 250,000տէն զիյատէ օլան Մէքքէտէքի հաճիլէր իչինտէ տախի կիւնտէ անճագ պիր իքի վուգուաթ օլտուղը վէ օ գատար էհալի իչինտէ պունըն տա պիր կէօնա էհէմմիյէթի հաիզ օլմատըղը անլաշըլմըշ տըր։

—Տէրսաատէթ վէ ճիվարընտա սարֆ օլունան քէմիւրլէրտէն գարա պօյա չըգարմագ իչին 35 սէնէ միւտտէթլէ իմթիյազ իթասը՝ ճէմիյէթը Ռուսումիյէ ազասընտան սաատ. Ֆահրի պէյ Թարաֆընտան իսթիտա օլունմագլա, իյֆաի միւգթէզասը՝ Թիճարէթ նէզարէթինէ թէվտի օլունմըշ տըր։

—Թահսիլ իչին Ճէնօվատա պուլունան Ռոմ չաքիրտանընըն ախիրէն կէօսթէրտիքլէրի եաէրը սաագաթ վէ ուպուտիյէթէ միւքեաֆաթէն՝ իքմալը Թահսիլ իթմիշ օլան Տօգթ. Արիսթիտօպաստաքի էֆ.նին 1000ղչ. մաաշլա Համիտիյէ չօճուգլար խասթախանէսինէ Թայինի գըլընմասընտա իրատէի Սէնիյէ սունուհ իթմիչ կիպի, «Թախիտրօմօս» կազէթասընըն մուխպիրի Նիգօլա Նարօբուլօս էֆ. իլէ թէպասէթէ Թահսիլ իտէն Գալավէրա պիրատէրլէրէ ցինճի րիւթպէ Մէճիտի նիշանը, վէ պունտան պաշգա հէր պիրինէ ալթըշէր Սէնիյէ իհսան պույուրուլմըշ տըր։ Աթըլպաղի մուավինէէսիմ՝ իքմալը Թահսիլ իթմիւքտէն սօնրա Տէրսաատէթտէ հիւքիւմէթ խասթախանէլէրինէ Թային իտիլէճէքլէր տիր։

—99 սէնէսի նիհայէթինէ գատար պագայա վէ մաթլուպաթը միրիյէնին աֆվը հագգընտաքի գարարը ալինին հիւքմի՝ միւքէլլէֆին իւզէրինտէ պուլըան մաթլուպաթը Խազինէյէ միւնհասըր օլուպ, ազատան իչէրի կէլմիշ մաթլուպաթա թէալլիւգ իթմէմէսի մուգարրէր պուլընտուղընա պինաէն, աշարըն էմանէթէն իտարէ օլընտըղը միւտտէթէ աիտ պագայա իլէ էմլաք, թէմէթթիւ վէրկիսի վէ աղնամ ռուսումը կիպի մաթլուպաթըն գարարը ալի միւճիպինճէ գայտլարը պօզուլարագ, պունտան մաատա մաթլուպաթըն թահսիլի լազըմ կէլէճէյի՝ Շուրայի Տէվլէթ Մալիյէ տաիրէսինճէ գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

—Էտիրնէ վիլայէթինտէ Իսքէչէ գազասընտա Գօյուն գարիյէսի ճիվարընտա վագը սիմլի գուրչունլու գարըխան պագըր մատէնի իմթիյազընըն 99 սէնէ միւտտէթլէ Իզմիրտէ մուգիմ Բէթրօ Մէսթանօբուլօ վէ սախրէ էօհտէլէրինէ իհալէսի՝ Մատէն նէզարէթինէ Պապը Ալիտէն իսթիյզան օլընմըշ տըր։

—Ասքէրի Թէգաիւտ Սանտըղը մաաշաթընըն այտան այա մունթազամէն վէրիլմէսի իչին մէզքիւր սանտըղ նէզարէթիյէ Տաիրէի Ասքէրիյէ վէ Մալիյէ նէզարէթի պէյնինտէ ճէրէյան իտէն մուխապէրաթ պու քէրրէ խիթամ պուլուպ, սանտըղ ասհաբընըն Թահսիլի իչին իթթիխազ օլունան ուսուլի Թաաթիլէն, 11 մաատէյի հավի գալէմ ալընան Թալիմաթ լայիհասը Պապը Ալինէ Թագտիմ օլունմըշ, վէ իչպու սէնէի ճէտիտէի մալիյէտէն իթիպարէն մէվգէի Թաթպիգէ վազը մուգարրէր պուլընմըշ տըր։

—Տիւն կէճէ սաաթ 8 գարարըարընտա Ֆընտըգլըտա Տէրէ իչինտէ պիր էվտէն եանկըն զուհուր իտէրէք, սօգագ էսնիյէլէրինին սիչաապ վէ էքթարիկէրինէ պիթիչիք պուլընմաղը, սայլըն ազըը՝ աթէչին եայըլմասընա սէպէպ օլմուչ,վէ 15էվ իլէ 14 տիւքեան եանմըշ տըր։ Եանկըն զուհուր իտէն տիւքեանըն սիկօրթալը օլտուղընտան, միւսթէճիրլէրի օլան մարանկօզ Ալի իլէ օղուլլարը Թարաֆընտան գաստէն պրագըլտըղը անլաշըլմագլա տէրտէսթ իտիլմիշլէր տիր։

—Պաթումտան կաղ եւուքյէ Սամսօնա կիտէն պիր Թիւճճարըն եէլքէն կէմիսի եօլտա գար փուրթունասընա Թութուլարագ, պիր ըրմաղըն աղզընտա տէմիր աթմագա մէճպուր օլմուշ տըր։ Ֆուրթունա քեսպը չիտտէթ իթտիկինտէն, 7 Թաիֆէ իլէ 15 եօլճու գարայա չըգմագ իչին պիր գայըղա պինմիշլէր։ Եօլտա գայըգ գայալարա չարբարագ գըրըլմըշ վէ իչինտէ պուլընանլարըն ճիւմլէսի տէ գուրթուլամայըպ պօղուլմուշլար տըր։

—Ալէմանեանըն Հէլկօլանտ ատասընտա ազիմէթլէ, իչտէն չէքիլմիշ պիր էօմր իլէ եաշամագ Թասավվուրընտա պուլունան Տօյչէ Ռումումիյէ Ալէման տախիլէր վէքիլի սապըգը Մ. Լինտաունըն չէրէֆինէ օլարագ կէչէն ճումա էրթէսի աքչամըը Պէյօղլունտա Սէրքլ տ'Օրիանտա միւքէմմէլ պիր զիյաֆէթ վէրիլիպ, Տօյչէ Ռումումիյէնին պէօյիւք մէմուրլարը վէ սաիր զէվաթը միւթէպէրէ հազըր պուլընմըշլար տըր։

Դօմանտան Պերժէ պու միւնասէպէթլէ պիր նուտգ իյրատ իտէրէք, Մ. Լինտաու միւնասիպ պիր ճէվապ վէրմիշ, վէ մուախխէրէն զիյաֆէթտէ հազըր պուլընան աթուֆ. Տիւպէր Զարեհ էֆ. հազրէթլէրի՝ Թահզիմ էյլէտիկի պիր չիիրի օգումըշ,վէ Մ. Լինտաու միւշարիւլէյհէ տէ պէյանը Թէչէքքիւր էյլէմիշ տիր։

—Ռուսիա սէֆիրի Մ. Զինօվիէֆ իլէ միւսթէշարը Մ. Զէրպաչէֆ տիւն էօյլէտէն սօնրա Ռոմ Բաթրիգի Եուաքիմ էֆ. հազրէթլէրի իլէ միւլագաթ էյլէմիշլէր տիր։

—Պիր Պուլկար կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Պուլկարիսթանըն 1900 սէնէսի պիւտճէսինտէ 6 միլեօն ֆր. պիր աչըգ կէօրիւլմիշ տիր։

ԳԱՐԱՔԷՕՅ ՔԷՕՓՐԻՒՍԻ

Գարաքէօյ քէօփրիւսինին եէնիտէն եափըլմասը իչին Պահրիյէ նէզարէթինէ էվրօբա ֆապրիգալարընտա սըբարըշ օլունան բլանլար կէլմիչ, վէ պունլար իչինտէ Ֆրանսըզ ֆապրիգալարընտան պիրինին կէօնտէրտիկի բրօժէ՝ տիկէրլէրինին ճիւմլէսինէ միւրէճճահ կէօրիւլմիշ տիր։

Պու բրօժէտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, եէնի եափըլաճագ քէօփրիւ չիմտիքինտէն 4 մէթրօ կէնիշ օլաճագ, վէ օրթասընտա 3 տանէ պէօյիւք կէօզ պուլընաճագ տըր։ Մէրքէզ Թէսատիւֆ իտէն կէօզ ճիւմլէսինտէն ճէսիմ տիր։

Քէօփրիւ պու ճէսիմ կէօզին պիր Թարաֆընա տէօնմէքլէ աչըլաճագ վէ պէօյիւք կէմիլէրէ եօլ վէրէճէք տիր։ Քէօփրիւտէ պաչգա պաչգա, պաչգա պաչգա իքի օմնիպիւս եօլը, վէ գարչըլըգլը պիւթէնլէր վագ օլունան հավա կազը իլէ Թէնվիր օլունմըշ ճէսիմ ֆանօսլը ֆէնէրլէր պուլունաճագ տըր։

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ ՈՐԲԱՆՈՑԸՆՏԱ

ՍԱՆՏԱԼԻԱ [illegible]

Քէօփրիւնին իքի պաշընտան օրթայա տօղրու պիրինճի կէօզլէրինէ կէլինճէյէ գատար հէր իքի Թարաֆտա տիւքեանլար, մաղազալար, գազինօլար, վէ հաւալը չիգ վէ քիւչիւք պիր չարչը միւճտատ կէթիրիլէճէք տիր։ Քէօփրիւնին իսթինատ իթտիկի չէլիքտէն եափըլմըշ տուպալար էքթարիկէրինտէն ուզագճա գօնըլաճագլարընտան, արալարընտան քիւչիւք վաբօրլարըն, մավօնալարըն, գայըգլարըն կէչիպ տէօնէճէքլէրի՝ չիմտիքինտէն գաթ գաթ զիյատէ Թահթը սէլամէթէ ալընմըշ օլաճագ տըր։

Պու լայիհա խաքիբայի Շահանէյէ Թագտիմ իտիլմիշ, վէ մահզուզիյէթը Շահանէ իլէ պէրապէր մուճիպինճէ եարտըըլմասը խուսուսընտա Թէնվիր ու ֆէրմանը Պատիշահի էրզան պույուրուլտըղը՝ նէզարէթը միւշարէլէյհայա Թէպլիղ օլունմըշ տըր։

Փրէսի Լիօնէնին Տէրսաատէթ չիւպէսինին հինչը Թէէսիսինտէն պէրու օրատա պուլընըպ քէմալը սըտգ ու իսթիգամէթլէ իյֆաի վազիֆէ իտէրէք պանգանըն ուլուրը Թիւճճարիյէ գալէմի միւտիրիյէթինի իհրազ էյլէմիշ օլան Պըլըղճեան Գրիգոր էֆ.նին էօհտէսինէ՝ մէմուրիյէթը սագգասը պաղը գալմագ իւզրէ վէքալէթէն իմզա էյլէմէք (ֆօնտէ տը բուվուար) վազիֆէսի միւհիմմէսի տախի պու քէրրէ Թէվտի օլունտուղը՝ մաէլմէմնունիյէ խապէր ալընմըշ օլըրըընտան, մումաիլէյհի պունտան տօլայը Թէպրիք էտէրիզ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ վէքիլի Ճէվահիրճեան Գէր. Տ. Գաբրիէլ Սրբազան՝ Մէծ Պահքտա բազար ագշամլարը Սամաթիա Ս. Գէորգ քիլիսէսինտէ քարոզ սէօյլէմէքտէ պուլընըյօր։

—

Մարգարեան Տ. Տիրայր վարդապէտ՝ Սամաթեա Ալթըմէրմէր Ս. Յակոբ քիլիսէսինէ քարոզիչ նասպ իտիլմիչ օլուպ, հալպու քի Կրօն. Ժողով գարարըյլա մուախխէրէն Խասքէօյ քիլիսէսի քարոզիչլիկինէ նագլ իտիլմիչ օլտուղընտան, պու խուսուս՝ ագ գալըն Ս. Յակոբ քիլիսէսի Թաղ. Խորհուրդընըն խօթիֆաթընա սէպէպ օլաճագմըշ։ Շէօյլէ քի՝ մումաիլէյհ Թաղ. Խորհուրդ Ակէնապէտի գաբարը մէզքիւրը իչիտէրէք վէ մէզքիւր քիլիսէնին չիմտիյէ գատար միւմաիլէյհ վարդապէտէ մաաչ վէրմիչ օլուպ Մէծ Պահք միւնասէպէթիյլէ պիրտէն պիրէ պաչգա եէրէ նագլ օլունտուղու միւթէզարրըր օլաճաղընը Թաղ. Խորհուրդ՝ պիր խօթիֆնամէ գալէմէ ալըշ վէ ձիվանեան էֆ. պիգգաթ մէզքիւր խօթիֆնամէյի Բաթրիգ Օրմանեան Ամն. Տ. Մաղաքիա Սրբազան հազրէթլէրինէ կէօթիւրիպ, պու գատար այտան պէրու Տ. Տիրայր վարդապէտ չու գատար մաաշ վէրիլտիկինի տէրմիյան իտէրէք, եա մէկտուպը մէզքիւրըն քիլիսէյէ րէտտ ու իատէսինի, եա եօգսա Տ. Տիրայր վարդապէտին քիլիսէի մէզքիւր քարոզիչլիկինտէ իպգասընը Թալէպ էյլէմիչ տիր։ Բաթրիգ Սրբազան՝ պիթթապ մէզքիւր խօթիֆնամէյի գապուլ իթմէյիպ, ձիվանեան էֆ.յի չու սուրէթլէ մէմնուն իթմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, Ս. Յակոբ քիլիսէսինտէ Տ. Տիրայր վարդապէտ՝ Մէծ Պահքտա ճումա կիւնլէրի վէ բազար ագշամլարը, վէ Դուրեան Տ. Թաթուլ վարդապէտէ բազար սապահլարը վէ Թէքմիլ Աւագ հաֆթասընտա քարոզ սէօյլէյէճէքլէր տիր։ Պու իսմիտոլէ ճիվէլէքի բազար ագշամը Ս. Յակոբ քիլիսէսինտէ Տ. Տիրայր վարդապէտ պէքլէնմիշ իսէ տէ, ռուհանի մումաիլէյհ կէլմէմիչ տիր, զիրա բազար ագշամլարը Խասքէօյ քիլիսէսինտէ քարոզ սէօյլէմէքտէ տիր։

—

Պու կիւնլէրտէ Սղըրդտէ Առաջնորդ ինթիխապը իճրա օլունաճագ տըր։ Շիմտիքի Առաջն. Տեղապահը Տ. Փառէն վարդապէտ՝ օրատա սիւքիւն ու սիւքիւնէթլէ իյֆաի մէմուրիյէթ իթմիշ օլտուղը հալտէ, Առաջնորդ նամզէտլիկինտէն խօթիֆա իթմիշ տիր։

—

Դօնեատա պիր ատէթ պուլընըպ, պու ատէթ մուճիպինճէ պիր նշան կէրի օլտուգտա, հազըրլանան ճէհէզ՝ Առաջնորդարանա գալըը իմիշ։ Պու ատէթին նէ՞րէտէն զուհուր իթտիկի մալիւմ օլմայըպ, լաքին հազիգաթը հալ պէօյլէ օլմագ լազըմ կէլիր, զիրա պու կիւնլէրտէ չէհրը մէզքիւրտէն պիր քիմսէ՝ Բաթրիգխանէյէ միւրաճաաթ իտէրէք, ճէհէզին քէնտիսինէ գայիտասընը Թալէպ իթմիշ տիր։ Կրօն. Ժողով գարարըյլա Բաթրիգխանէտէն Դօնեայա պիր Թահրիրաթ եազըլարագ, նէ՞ չէրաիթ Թահթընտա պէօյլէ պիր ատէթը Թէսվիյէ գարարլաշտըրըլտըղը վէ չիմտիյէ գատար իճրա օլունան ատէթին նէ՞տէն իպարէթ օլտուղընա տաիր մալիւմաթ Թալէպ օլունմըշ տըր։

—

Զարսանճագտան մահալլի Առաջնորդը Եալտըրըճեան Տ. Կորիւն վարդապէտին զայրէթ ու ֆաալիյէթի հագգընտա մուճիպը մէմնունիյէթ մալումաթ վիւրուտ իթմիշ տիր։ Եէնի եաբըլան մէքթէպ հագգընտա կէչէնտէ մալիւմաթ վէրիլմիշ օլուպ, պինանըն իսթ գաթը Առաջնորդարան իթթիխազ իտիլմիշ իսէ տէ, արա տուվարլարը՝ գըչ մէվսիմինին իսթէ կէլմէհասէպիյլէ Թէքմիլ իտիլէմէմիչ վէ իւչաաթը իլք պահարա գալմըշ տըր։ Տ. Կորիւն վարդապէտ Բէրրիտէքի Նիֆագ ու իւմթիլաֆը աէֆ իտուպ, միլլի մէճլիսլէրի թէչքիլ իթմիշ, արալարընտա իթթիլաֆ հասըլ էյլէմիշ, պիր Ուսումն. Խորհուրդ ինթիխապ իթմիշ վէ էրքէք վէ գըզ մէքթէպլէրինի Թահթը ինթիզամա ալմըշ տըր։ Ռուհանիի մումաիլէյհ էրքէք չօճուգլարա քէնտիսի մուսիգիի ռուհանի տէրսի վէրմէքտէ, վէ պունլարըն քեաֆֆէսինէ էյինէ տիգգաթ ու իթինա էյլէմէքտէ տիր։ Տ. Կորիւն վարդապէտ՝ Բղնտէքի Միացեալըն գատրի՛ չաքիրտանընտան Պ. Մարտիրոս Սողոյեանը էրքէք չօճուգլար մէքթէպինէ մուալլիմ, վէ Խարբերդտան Օրիորդ Ովսաննա Կոստանդեանը տա գըզլար մէքթէպինէ վարժուհի նասպ իթմիշ տիր։ Ռուհանիի մումաիլէյհին քարոզլարընը ճէօմաաթ չօգ Թահսին իտիյօր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Վիէնա 24 մարտ.—Ալէմանիա պաշ վէքիլի Մ. տը Պիւլօվ միւվասէլէթ իթմիչ տիր։ Պիր գաչ կիւնէ գատար միւշարիւլէյհ Իթալիա րէիսը վիւքէլասը Մ. Ծանարտէլլի վէ խարիճիյէ նազըրը Մ. Բրինէթթի իլէ պիր միւլագաթ իճրա իտէճէք տիր։

Լօնտրա 24 մարտ.— Պիր գաչ Պօէր մուրախխասը՝ ժէնէրալ լօրտ Քիչնէրտէն ալտըգլարը պիր եօլ թէզքէրէսինի համիլ օլարագ, րէիս Շթէյնէ գավուշմագ վէ Ինկիլթէրանըն կէօսթէրտիկի սուլհ չարթլարը իւզէրինէ րէիսը մուչարէլէյհլէ միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Սուլհ միւզաքէրաթը հավատիսի իւզէրինէ պօրսատա Ճէնուպի Աֆրիգա մատէն Թահվիլաթը ֆիյաթլարը եիւքսէլմիչ տիր։

Թօքիօտան կէլէն Թէլէկրաֆլարա նազարէն, Ֆրանսըզ-Ռուս նօթասը՝ Ճաբօն կազէթալարը Թարաֆընտան հիւսնի Թէլագգը օլունմըշ տըր։ Պու կազէթալար՝ ահվալը հազըրէտէ Ճաբօնըն հիչ պիր Թէչէպպիւս արզու իթմէտիկինի պէյան իտիյօրլար։

Ինկիլթէրա գրալիչասը Ալէքսանտրա՝ Քօբէնհակա հարէքէթ իտէճէք, վէ օրատա բէտէրի Տանիմարգա գրալընը կէօրէճէք կիտէճէք տիր։

Բարիզ 24 մարտ.—Մ. Ռուվիէ սաթլըճանտան էրէյաճէ աղըր խասթա տըր։

Այան վէ Մէպուսան մէճլիսլէրի՝ րէիսը ճիւմհուր Մ. Լուպէնին Ռուսիայա սէյահաթը իչին պէչ եիւզ պին ֆրանգ գապուլ իթմիշլէր տիր։

Պէրլին 24 մարտ.— Ալէմանիա իմբէրաթօրը Կիյօմըն մախտումը բրէնս Ատալպէրթ՝ ապրիլ 28տէ Նիւ-Եօրգտա պէքլէնիյօր։ Բրէնսը միւշարիւլէյհ՝ րէիսը ճիւմհուր Մ. Ռուզվէլթ Թարաֆընտան գապուլ օլունաճագ տըր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸՆԸՆ

Գալաթա, Պէյօղլու վէ Իսթանպօլ իտարէխանէլէրի՝ կէլէճէք ճումա կիւնիւ Ֆրէնքլէրէ Աւագ Ուրբաթ վէ բազար էրթէսի կիւնիւ տէ Զատիկին 2նճի կիւնիւ օլտուղընտան գափալը պուլունաճագլար տըր։

ՃԻՍՄԱՆԻ "ՔԱՐՕՋ"ԼԱՐ

Բ.

ՀԱՅԱԹՏԱ ԻՆԹԻԶԱՄ

Անատօլումըզըն պիր գասապ մարպը մէսէլի վար տըր. պու տիւնեատա հայաթըն զէվգինի չըգարապիլէնլէրէ «տիւնեալըզըն էյի աննա, պազալըմ ախրէթլիկին նա՞ըլ օլաճագ» տէըլէր։

Պու սէօզտէն մագսատ՝ տիւնեա զէվգընը չըգարանլարա, օ պիր աւնեառա օ զէվգըն աճըըընը չէքէճէքլէրինի անլաթմագ տըր։

Հալ պու քի—զաննը աճիզանէմիզէ կէօրէ— պու Թագտիրտէ պէօյլէ.ք պիր խաթէա վար տըր։

Պիր ինսանըն տիւնեալըզը էյի օլմասը՝ հիչ պիր զէման ախրէթլիկի տէ էյի օլմասընա մանի տէյիլ տիր։ Պիլա.քիս պիզիմ Նազարըմըզտա տիւնեալըզը էյի օլմագ՝ ախրէթլիկի տէ էյի օլմասընըն պաշլըճա էմնիյէթլէրինտէն պիրինի թէշքիլ էտէր։

Շու գատար վար քի, «տիւնեալըզը էյի օլմագ» թաապիրինին մանէասընը էյիճէ թային իթմէլի տիր։ Աճա՞պա տիւնեալըզը պիհագգըն էյի օլան ասամ .քի՞մ տիր։

Էկէր հայաթընը սէֆահէթ վէ զէվգլէրտէ չիւրիւտէն վէ հէր իշին իֆրաթընա կիտիպ, ագլըն վէ մանթըգըն թաավիպ իթմէյէճէկի պիր սուրէթտէ եաշայան ասամըն հայաթընը էյի պիր տիւնեալըզ ասա խտէր իսէ.ք, չօգ եանըլըրըզ։ Օ հայաթ էյի պիր տիւնեալըզ տէյիլ տիր. ֆէնա պիր տիւնեալըզ տըր. զիրա ագլըն վէ մանթըգըն թաավիպ իթմէտիկի չէյ էյի օլամազ։

Ֆագաթ էկէր տիւնեալըզը էյի թաապիրինտէն մագսատ՝ .քիւըրէի արզ իւզէրինտէ ինսանլար իչին մէպզուլ օլան նիյմէթլէրտէն պիհագգըն իսթիֆատէ իթմէ.ք իսէ՝ օ հալտէ՝ օ ասամըն ախրէթլիկի տէ էյի օլաճաղը գավիէն մէմուլ տըր։

Զիրա Ճէնապը Հագգըն լութֆըարընտան ազլ վէ մանթըգ տաիրէսինտէ իսթիֆատէ իտէն պիր զաթ՝ էվամիրը իլահիյէ տաիրէսինտէ եաշամըշ օլուր. վէ Մուգատտէս Քիթապլար տա էյի պիր ախրէթ՝ իշթէ պէօյլէ եաշայան ասամլարա վատ էյլէյօրլար։

* * *

Շուրասընը բէ.ք էյի անլամագ լըզըմ իտէր քի՝ ինսան՝ պու տիւնեայա մահրումիյէթլէր չէքմէ.ք իչին կէլմէմիշ տիր։ Ճէնապը Հագգ պու տիւնեայը պուննա լութֆըլարըյա՝ մահզա ինսանլարըն պագըպ տա իմրէնմէլէրի իչին տօլտուրմամըշ տըր։ Ինսան՝ էեր դապուղըըն իւզէրինտէ մէվճուտ մատտի վէ մանեվի պիճիւմէ լութֆըլարտան(պիճիւմէզէվգլէրտէն) իսթիֆատէ էյլէմէ.ք իչին խալգ պույրուլմըշ տըր։ Էվվէլ պէ էվվէլ՝ ինսանըն պու սըֆաթը իթիրաֆ իթմէլի տիր քի՝ օնուն .քիւըրէի արզ իւզէրինտէ նասըլ պիր հայաթ կէչիրէճէկի անլաշըլըպիլիր։

Զէ.քէասը իլէ .քիւըրէի արզ իւզէրինտէ.քի պիլճիւմլէ մէվճուտաթա հա.քիմ օլան ինսան՝ պիւթիւն օ մէվճուտաթը .քէնտի ըրֆահ վէ սաատէթինին մատտի վէ մանեվի զէվգընըն ալէթլէրի ասա խտէպիլիր։ Շու չարթ իլէ .քի՝ օնլարը Ճէնապը Հագգ Թարաֆընտան իհսան պույրուլմուշ օլան իքի «բուսուլա»նըն (կօմփասըն) իրաէ իթտի.քլէրի խութիւտամէթլէրտէ խաթիմալ էյլէսին։

Օ «բուսուլա»լար աճա՞պա հանկըլարը տըր։—Պէյան իտէյիմ.—

Մատտի ֆաիտէլի թային իչին՝ «ֆիքըր»։ Վէ մանեվի ֆաիտէլի թային իչին՝ «վիճտան»։

Ճէնապը Հագգըն ինսանլարա էմրի՝ տիւնեա իւզէրինտէ պիր չօգ չէյլէրի լիւզումըզ, ֆախտէսիզ, իսթիմալըզ պըրագմալարը տէյիլ տիր։

Էկէր էօյլէ օլսա իտի՝ տիւնեայը տահա սաաէ վէ տահա .քիւլֆէթսիզ խալգ իթմէ.ք գուվվէի Իլահիյէ իչին բէ.ք գօլայ իտի։

Պիլա.քիս Ճէնապը Հագգըն ինսանլարա էմրի՝ հէր չէյտէն իսթիֆատէ իթմէլէրի, օ միւլքէթէյի իսթիֆատէլէր սայէսինտէ .քէնտի թէլէզզիւզլէրինի արթըրմալարը, էյհասըլ տիւնեա նիւզիւնտէ —վէ համթա էկէր միւմ.քին իսէ .քիայինամ իչինտէ— տաիրէի վուզուֆ վէ իսթիֆատէլէրի խարիճինտէ հիչ պիր չէյ պըրագմամալարը տըր։

Պու իսէ նէ՞ իլէ օլուր.— «Տիւնեալըզը էյի օլմագ» իլէ։ Տիւնեալըզը ֆէնա պիր ասամ՝— քի հայաթըն հիչ զէվգընը չըգարմամըշ «ճըզնաւոր» կիպի պիրիսի տիր— պիր միւ.քէլլէֆ զիյաֆէթտէն ավտէթ իտէն օ տավէթլիյէ պէնզէր քի՝ զիյաֆէթտէ նէ՛ եէտիկի սիւվալ իտիլտիկինտէ, «թէրպիյէլի տավրանըյըմ տէյի հիչ պիր չէյ եէմէտիմ. եալընըզ պիր գատէհ սու իչէրէ.ք, սուֆրատան գալգտըմ» տէր։ Զաննը իտէրիզ քի՝ պու ասամ .քէնտիսինի զիյաֆէթէ կէօնտէրէնինին թէվճէճիւհինէ չայէսըթէ կէօրիւլէմէյէճէկի կիպի, սօֆրա պաշընտա զիյաֆէթ արգատաշը պուլընմըշ օլանլար տա՝ օնա ագըլը, եանի գուվվէի մանթըգիյէսինտէն թէհամմըլտա իսթիֆատէ իտէպիլիր պիր գաթ նազարըյա պագմազլար։

* * *

Թէ.քմիլ մէսէլէ իչինի վէ մէնֆաաթընը պիլմէ.քտէ տիր։ Շու գատար վա՞ր քի՝ իչինի ճիոտէն պիլմէլի, վէ մէնֆաա՛թըն (մատտի վէ մանեվի պիճիւմէ մէնֆաաթլարը) ճիոտէն Թագտիր էյլէմէլի տիր։ Էյզէմ օլան ճիհէթ իշթէ պու տըր։

Ինսան .քէնտիսինի մահրումիյէթլէրէ մահ.քիւմ իթմէ.ք՝ իչինի պիլմէ.ք տէյիլ տիր։ Իչինի պիլմէ.ք տիր։ Իչինի պիլմէ.ք—վիճտան վէ մանթըգա մուղայիր չէյլէր եարմամագ չարթըյլա— տիւնեատան միւմ.քին օլտուղը գատար իսթիֆատէ էյլէմէ.ք տիր։ Նէթիճէ քի՝ պու իսթիֆատէ հէմ մատտի, վէ հէմ տէ մանեվի (եանի հէր իքի ճիհէթի չամիլ) օլմալի։ Նէթիճէ քի՝ ինսանըն թէնվիրաթը ֆի.քրիյէ վէ թէրպիյէլյաթը վիճտանիյէսի .քէնտիսինի սաալէթին, խայրբէրվէրլիկին, ֆազիլէթին րուհանի զէվգլէրինի Թագտիր իտէճէ.ք հալէ կէթիրմիշ պուլընսըն։

Նասըլ .քի՝ ճահիլ (հիչ պիր չէյ պիլմէզ) պիր ասամ՝ քէամիլ (իլմ վար) պիր ասամըն տահա միքէմմէլ ասա օլունամազսա, էօյլէ տէ՝ ազ չէյտէն .քէյֆ ասայ, վէ .քէնտիսինի ազ չէյէ մինհէթ կէօրիւր պիր ասամ՝ ինթիյաճլարը վէ զէվգլէրի .քէօփ պիր ասամտան տահա ազըըը ասա օլունամազ։

Տիօժէնին ասըը պիր տահա ալտէթ իթմէմէ.ք իւզրէ կէչմիշ տիր. էկէր Տիօժէն կիպի պիր ֆըչը իչինտէ եաշայան, վէ սուլը ախուճըն իչինտէ իչէն պիր չօպան կէօրմէյի իւզէրինէ, էլինտէ.քի գապագըտան իպարէթ թասըն տա ֆազլա օլտուզընը պէյան իլէ օնը աթան պիր ասամ պու ասրտա եաշասա իտի, էմին օլունըզ .քի՝ օնա .քիմսէ ֆէյլէսօֆ տէմէզ իտի։ Էօյլէ պիր ասմըն պու ասրտա իգամէթկեահը անճագ պիր թիմարխանէ օլապիլիր իտի։ Զիրա պու ասր էօյլէ պիր հայաթ գալտըրմազ։ Վէ օ եօլտա պիր ֆիլօզօֆի՝ թէ.քմիլ մէտէնիյէթին, թէ.քմիլ թէրագգըը ֆի.քրինին մահվը տէմէ.ք տիր։

Հէր կիւն հայրէթիմիզի մուճիպ օլան եուզպինլէրճէ ճընս թէրագգըլար աճա՞պա նէ սայէտէ հասըլ օլույօր— մահզա կէօրտիւկիւմիզ հայի .քէաֆի ասա իթմէյիպ, տահա իլէրիսինէ վարմագ իսթէմէ.քլիկիմիզ իլէ տէյի՛լ մի։ Տիօժէնին ֆիլօզօֆիսինի թէրագգըընըն էսասը օլան պու «գանաաթքարլըգ» րուհը իլէ նա՞սըլ թէվֆիգ իտէպիլիրիզ։ Տիօժէնին՝ իհթիյաճը մահվ իթմէկէ չալըշմասը՝ թէրագգըը արզու վէ րուհընը մահվ իթմէկէ մուատիլ (հաւասար) տէ՞յիլ մի տիր։

* * *

Ֆագաթ պիզ «գանաաթքարլըգ» րուհընտան պահս էյլէտի.ք։ Հալպու քի՝ թէ.քմիլ ախլագիյուն (բարոյագէտ) ինսանլարա գանաաթը թավսիյէ իտիյօրլար։ Սագըն եանըլըշ պիր տալա պա՞սմայալըմ.

Զաննը իթմէյիզ։

Պիզիմ պահս իթտիկիմիզ գանաաթքարլըգ րուհը իլէ, ախլէագըյուննըն թավսիյէ իթտի.քլէրի գանաաթ՝ նէ.քարիկէրիւմէ ղըտա չէյլէր տէյիլ տիր։ Նէ.քարիկէրյէ թէվֆիգի մում.քին չէյլէր տիր։

Պիզիմ պահս իթտիկիմիզ «գանաաթքարլըգ րուհը» տայմա տահա միւ.քէմմէլ պիր հալէ վարըլ օլմագ արզուսը տըր քի՝ Ճէնապը Հագգըն էմրի իգթիզասընտան տըր։ Ինսանը չալըշմագա, վէ թէրագգըը արզուսընա սէվգ իտէն հըսս իշթէ օ տըր։

Ախլէագըյունըն թավսիյէ իթտի.քլէրի գանաաթ իսէ՝ ինսանըն մատտի իհթիյաճլարըն հալը հազըրընա նիսպէթլէ հըսսըն չամիլ տիր։

Ինսան պուլայըը գատարըյա ի.քթիֆա վէ չիւ.քը իթմէլի տիր. տահա ֆազլասընա նաիլ օլմասըը իչին հասէտ՝ օնուն (ինսանըն) գալպինի էյլէմէմէլի տիր։ Հալպու .քի՝ տահա էյի պիր հալէ վասըլ օլմագ արզու վէ էմէլի տէ տայմա .քէնտի գալպինտէ մէվճուտ օլմալը տըր։ Էկէր պէօյլէ օլուրսա ճիհան վէ թէրագգըրէրվէր պիր գաթ ասա օլունըր. եօգսա՝ թէրագգը ֆի.քրինտէն մահրում պուլընաճաղը աշի.քեար տըր։

Պալէատէ զի.քր իթտիկիմիզ «գանաաթքարլըգ րուհը» ինսանը հասէտէ տէյիլ, ղայրէթէ սէվգ իթմէլի տիր. գալպի սըգմայըզ, պիլա.քիս օնըն չէվգինի արթըրմալը տըր։ Պու չարթ իլէ՝ օ րուհ՝ բէ.ք ֆաիտէլի պիր չէյ տիր։

* * *

Պահսըմըզըն թապիի ճէրէյանը պիզի պիր սիւալ տահա իրրատընա մէճպուր իտիյօր։

Մատամ քի՝ ինսանլարա տիւնեատան մատտէթէն վէ մանեն միւմ.քին օլտուղը գատար զիյատէ իսթիֆատէ իթմէլէրի թավսիյէ օլունըյօր, օ հալտէ «սէրվէթ» հագգընտա նէ՞ տէնիլէճէ.ք։ Զէնկին իլէ.ք էյի, վէ ախրէթ նօգթաի նազարընտան ինսան իչին խայըը պիր չէ՞յ մի ասա օլընաճագ։

Պիլա Թէրէտտիւտ տէրիզ քի՝ էվվէթ։

Զէնկին օլմագա չալըշան պիր ասամ —քի .քէնտի հայաթընտա Թէրագգը հասըլ իթմէկէ չալըշան պիր ասամ տըր— Ճէնապը Հագգըն խօշլանաճաղը պիր չէյ եարմագտատըր. զիրա՝ օ ղայրէթի՝ տիւնեա իւզէրինէ ֆաալիյէթի վէ սաատէթի արթըրաճագ պիր չէյ տիր։

Պէօյլէ.ք բէսերլէրիմիզ «զիւլիւրտլիւ.ք զէնկինլի.քտէն էյի տիր տէրլէրտէ, ինանմա» տէյի նասիհաթ իտէրլէր իտի։ Օնլարըն պու նասիհաթը՝ պու կիւն՝ մէզհէպ նօգթաի նազարընտան տա տօղրու պուլընմագտա տըր։

Ամէրիգալը Գարնէճի պու կիւն տիւնեանըն էն զէնկին ասամլարընտան պիրի տիր։ Բի՛մ ախրէթինի օնուն գատար թէմին իթմիշ ասա օլունապիլիր։ Զիրա՝ Գարնէճի թէ.քմիլ սէրվէթինի .քիւթիւպխանէլէր, տարիւլխայրլար, տարիւլֆիւնունլար թէսիսինէ իսթիմալ իտիյօր։

Աւստրալեաուլար «զէնկինին ճէննէթէ կիրմէսի խալամըն իյնէ տէլիկինտէն կէչմէսինտէն տահա կիւճ տիր» սէօզիւ՝ զէնկինլիկին ճէննէթէ կիրմէկէ մանի օլտուղը մանասընտա սէօյլէնմէմիշ տիր, սէրվէթին ինսանլարա թահմիլ իթտիկի ֆազիլէթ վազիֆէլէրինի թագտիր էյլէմէ.ք նէ՛ գատար միւչ.քիլ օլտուղընը անլաթմագ իչին տէնիլմիշ տիր։

Շուրասընը տա ունութմամալը տըր քի՝ օ սէօզին սէօյլէնտիկի զէման՝ զէնկինլէր՝ է.քսէրիա՝ իմի, ֆէննի, վէ վուգուֆը բէտտա վէ թահգիր իտէր ասամլար իտի։ Օգումագ վէ եազմագ պիլէ՝ զէնկինլէրին նազարընտա ատի ասամլարա մախսուս չէյլէր ասա օլունըր իտի։ Զէնկինլէր է.քսէրիա ճահիլլէր իտիլէր։ Վէ օ հալտէ՝ պիր զէնկինին ճէննէթէ կիրմէսի՝ հագիգաթէն՝ խալամըն իյնէ տէլիկինտէն կէչմէսինտէն տահա կիւճ պիր իշ իտի։

Սէրվէթ՝ տիւնեա սաատէթլէրի (մատտի վէ մանեվի զէվգլէրին իճրասը) իչին պիր «ալէթ» տիր։ Պու ալէթի իտարէ չալըշմալը տըր։ Զիրա օ էլտէ օլմազսա՝ եարըլապիլէճէ.ք չէյլէրին մըգտարը բէ.ք մահտուտ տըր։ Ինսանըն ֆի.քրի վէ վիճտանը .քէնտիսինի պու ալէթի մէչրու վասըթալար իլէ մէյտանա կէթիրմէ.ք (եանի թէրա.քիւմ իթտիրմէ.ք) վէ մէչրու պիր սուրէթտէ իսթիմալ էյլէմէ.ք եօլլարընը կէօսթէրիւ.քճէ սէրվէթի էպետի հայաթըն սաատէթինէ մանիա (արդել.ք) ասա էյլէմէ.ք պէօյլէ.ք պիր խաթա տըր։ Պիլա.քիս սէրվէթ օ սաատէթի իսթիհսալ իչին բէ.ք կիւզէլ պիր վասըթա թէշքիլ էյլէր։

Պիր ինսանըն տիւնեալըզը էյի օլմասը՝ ախրէթլիկի տէ էյի օլմասընը գօլայլաշտըրաճագ էճէ.ք մէվսուտան տըր։ Գ. Ս.

Մ. ՏԷԼԳԱՍԷՆԻՆ ՆՈՒԹԳԸ

Ինկիլթէրա վէ Ճաբօնիա արասընտա ագտ օլունան ահտնամէ իւզէրինէ Րուսիա վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթլէրի միւթթէֆիգէն պիր պէյաննամէ նէչր իթմիչլէր իտի։ Կէրէ.ք պու մէսէլէ վէ կէրէ.ք Ֆրանսանըն սաիր ումուրը խարիճիյէսի՝ ախիրէն Ֆրանսա Այան մէճլիսինտէ միւզաքէրէյէ գօնուլմուշ օլտուղընտան, խարիճիյէ նազըրը Մ. Տէլգասէ աթիտէ.քի պէյանաթտա պուլունմուշ տըր.

Ինկիլթէրա վէ Ճաբօն արասընտա ահտնամէ միւհթէվիյաթը՝ վագըա ճիտտի պիր սուրէթտէ նազարը տիգգաթա ալընմագա չայան իսէ տէ, միւհթէվիյաթընտան հիչ պիրի պիզիմ մէնֆաիմիզի պօզաճագ, պիզի գուշգուլանտըրաճագ պիր հալտէ տէյիլ տիր։ Ահտնամէյի ագտ իտէնլէր՝ Միւնթէհա Շարգտա հալը հազըրը իտամէ վէ ասայիշ ու սիւքիւնէթը ումումիյէյի մուհաֆազա իթմէ.ք մագսատիյլէ իքի գատէի եասաքյէ իթթիխազ, վէ պու իքի գատէյէ րիայէթի թէահհիւտ էյլէյօրլար։ Պու իքի գատէտէն պիրի՝ Չինին թէմամիյէթը միւլ.քիյէսի տիր. ֆագաթ, մի՛սալէր, հէրսինիզ պիլիրսինիզ քի, պու գատէյէ պիզճէ աէնի պիր չէյ էօզ տըր։ Համթա տէյէպիլիրիմ քի, պու գատէ պիզիմ էսկի վէ մուազզէզ պիր տօսթըմըզ տըր։ Պինաէնալէյհ պու գատէյի պաշգալարընըն իյան իթմէսի ասալ կիւճիւմիզէ կիթմէզ. պալուսուս կէրէ.ք Րուսիա վէ կէրէ.ք պիզ՝ պու մէսէլէնին թա պաշլանկըճընտա պու գատէյի մէյլէքիմիզէ էսաս իթթիխազ, վէ պունը էօյլէճէ իյան իթտի.ք։

1900 յուլիսինին Չինտէ թէհլիքէ զայէթ վախիմ օլտըղը վէ հէր տէվլէթին սաիգաի հիտտէթլէ թէճավիւզընը հալը հազըրըն էօթէսինէ պիլէ կէչիրմէկէ իսթիտատ բէյտա իթտիկի պիր սըրատա ումում տէվլէթլէրէ պիր նօթա կէօնտէրմիչ իտիմ. պու Նօթատա հա՞նկը էասը թէ.քլիֆ իթմիշ իտիմ։ Սթաթիւգուօյը, եանի Չինին թէմամիյէթը միւլ.քիյէսինի։

Պունտան 3 սէնէ էվվէլ տէվլէթլէրէ թէ.քլիֆ իտիլէն վէ հէր եէրտէ, կէզլէթմալարտա, Բարլամէնթօտա վէ բօլիթիգա մէհաֆիլինտէ թէզէ.քքիւր օլունան Չին մէսէլէսինին մուխթէլիֆ սուրէթտէ հալլի հագգընտա թէզագիզամ իճրա էյլէտիկիմ սըրատա մատամ քի Թօն.քինտէ հիւ.քմիւմիզ ալթընտա միւսթէմլէ.քաթըմըզ վար, օ հալտէ մէնաֆիիմիզ՝ Չինին թէմամիյէթը միւլ.քիյէսինի վէ իսթիգլալընը մուհաֆազա իթմէ.քտէն իպարէթ տիր րէյինի օրթայա գօյմուշ իտիմ։ Օ վագթտան պէրու ճէրէյան իտէն ահվալ վէ վագայար էն զիյատէ ինհիլաթքեարանէ բօլիթիգանըն պու բօլիթիգատան իպարէթ օլտուղընը կէօսթէրտի. պու բօլիթիգատա սէպաթ իթմէկլիյիզ. չու հալտէ գաթէն Միւնթէհա Շարգտա.քի մէնաֆիիմիզին միւհիմլէրը էսասին ատա իլաովէլիմիզ պիր մէսէլէքին պաշգալարը թարաֆընտան իյան խտխտրկկնի կէօրիւնճէ նա՞սըլ օլուր տա կիւճէնիրիզ։

Ինկիլթէրա վէ Ճաբօն ահտնամէսինտէ գապուլ իտիլէն էսասլարըն իքինճիսի՝ Չինտէ աչըգ գաբու բօլիթիգասը տըր։ Պիր նօթայի նազարտան տա տէյէպիլիրիմ քի, 1899 նոյտէ, եանի Չին պուհրանը զուհուր իթմէտէն պիր չօգ միւտտէթ էվվէլ Չինին՝ պիւթիւն ալէմին սէրմայէլէրինէ աչըգ պուլընտուրմասը իչին չալըշըլմասը իճապ իտէճէկինի պէյան իթմիշ իտիմ։ 1900 մարտտա Ամէրիգա հիւքիւմէթի՝ պիւթիւն ազվամըն թիճարէթ վէ սէնայի նօգթաի նազարընտան մուսավէթի միւթէզավիյէյէ մազհար օլմասընը թէ.քլիֆ իթտիկի վագթ ըղհարը մուվաֆագաթ խուսուսընտա էն զիյատէ միւսարէաթ կէօսթէրէն Ֆրանսա օլտու։ Շու հալտէ պու գատար չօգ վէ գուվվէթլի միւտաֆիի պուլընան պիր Թագըմ գավաիտը էսասիյէնին թահթէ թէ՞նսիպտէ պուլընաճաղը՝ նա՞սըլ Թասավվուր օլունապիլիր. վագըա բօլիթիգա իւզէրինտէ հէր չէյի վէ համթա իհթիմալատէն էն ուզագ օլան չէյլէրի նազարը տըգգաթա ալմագ լազըմ կէլէճէկինի պիլիրիմ. համթա էմինիմ քի, Ինկիլթէրա վէ Ճաբօն հիւքիւմէթլէրի մահզա պու միւլահազայա մապնի օլարագ, ահտնամէյէ՝ Չինին թէմամիյէթը միւլ.քիյէսի թէհտիտէ պուլունտուղու թագտիրտէ թաթպիգ օլունաճագ տէտպիրլէրէ տաիր պիր հիւքիւմ աչըգ տէրճ էյլէմիչլէր տիր։ Ֆագաթ պու ինթիզամ պիլճիւմլէ տէվլէթլէրին վէ էզճիւմլէ Րուսիա վէ Ֆրանսանըն էնզարը ինթիպահընը ճէլպ էտէր։

)(5)(

ՊԻՉԱՐԷ ՑԱՄԻԼԵԱ

Գլօթիլտ իսէ Շավարօյը բէ.ք զիյատէսիյլէ սէվէր, վէ թաթլը ղէմանլարընտա պագը տէֆալար մուհաբէթինին եանընտա պուլընըր իտի։

Օն ալթը եաշընա վարըլ օլտուղը զէման իտի քի, հայաթընտա, էօմրիւնտէ քէնտիսինտէն սագլանան էսրարըն նէ օլտուղընը անլամագ իսթէյօր իտի։

Պիր կիւն Շավարօյը Թէնհա պիր մահալէ ճէլպ իտէրէ.ք, Թիթրէ.ք վէ նազի.ք պիր սէտա իլէ Թէէսսիւրաթընը կիզլէյէպիլմէ.ք իչին զըրմըզը տուտագլարընտա պիր կիւլիւմսէյիշ պուլընտուղը հալտէ տէտի քի,

—Միւսիւ Շավարօ, սիզէ բէտէր վէ վալիտէմին քիմ օլտուղընը բէ.ք չօգ տէֆալար սիւալ էյլէմիչ իսէմ տէ, ղայրը սահիհ պիր ճէվապ ալամայըպ ճէվապսըզ գալմըշ իտիմ։ Պու կիւն իսէ պէնի պիր տիգգաթը մախսուսէ իլէ տինլէյէրէ.ք, խըրսատ էյլէյէճէկիմ սիւալլէրէ ճէվապ վէրմէնիզի րիճա իտէրիմ։ Պանա սիզ օլան Թէ.քմիլ եարարը պիլմէ.ք իսթէյօրըմ... տօղրուսընը սէօյլէյինիզ...

Գըզճըղազըն պու սուրէթլէ իտարէի էֆքեար էյլէմէսի՝ արզուսընըն հասըլէ կէլմէսինի իսթէտիկի օլտուղընը իմա իտիյօր իտի։

—Ազիզէմ Գլօթիլտ, չիմտիյէ գատար պէնտէնիզտէն ալտըղընըզ ճէվապլար ղայրը սահիհ տէյիլ իտի։ Պու կիւնքի միւքեալէմէ վէ միւվաճէհէմիզտէն չօգտան պէրու խապէրտար իտիմ, չիւնքի չիւպհէ իթմէքտէ իտիմ։ Սիւվալլէրինիզի, մէրագընըզը, էմէլլէրինիզի էվվէլճէ տուշինմէքտէ իտիմ...

—Պէն տէ սիզէ իյրատ էյլէտիկիմ սիւվալլէրէ ճէվապ վէրմէկէ հագգըմ պուլընտուղընը իսպաթ իթմէքտէ իտիմ։

Մուգավէլէթ մուհարրիրի մահզունանէ պիր թավր իլէ,

—Նէ ճէվապ վէրէճէկիմի պիլիյօրսունըզ, սիզէ սէօյլէմիշ իտիմ։

Գըզտա հիտտէթ վէ իսմիսթիզլի.ք ալէամէթի կէօրիւնմէկէ պաշլատը։

—Մամաֆիհ, պէնիմ սիզէ բէտէր վէ վալիտէմին քիմ օլտուղընը սօրմագ տաիրէի սէլահիյէթիմ տախիլինտէ տիր։

—Պէնիմ տէ վազիֆէմ սիզէ հագիգաթը հալի իթիրաֆ իթմէմէ.ք տիր։

—Նի՞չին, համնկը արզուի թէէսսիւր սիզին ազըղընըզը աչմամագա մէճպուր իտիյօր։

—Բէտէրիմ պէրհայաթ օլտուղը սըրատա պէնիմիլէ ազա օլունան պիր աճա տըր քի, Նամուս իւզէրինէ եէմին իթտիմ։

—Ա՞հ, տիմէ.ք օլույօր քի, պէնիմ քիմ օլտուղըմը պիլիյօրսունըզ տա՞ պանա սէօյլէմէյօրսունըզ։ Բէտէրիմ իլէ վալիտէմին քիմ օլտուղընը պիլիր միսինիզ... Պէլքի իքիսի տէ պէրհայաթ տըրլար տա՝ անլէրէ թէսատիւֆ տէ իթմիշիմ տիր։ Անլէրի պանա խապէր վէրմէյէճէ.քսինիզ, տէյի՞լ մի. պունըն նէ գատար միւհիմ պիր ֆէլաքէթ օլտուղընը պիլմէյօրսունըզ... Վազիֆէնիզ մի։ Էվվէթ էօյլէ պիր ալի ինսանիյէթ ալէյհինէ օլան հա՞նկը վազիֆէ տիր քի, պէնիմ իչին պիր ազապը վիճտանի, պիր ճէֆաի էպէտի օլսուն։ Միւսիւ Շավարօ, էօմրիւմի իփլալ իտիյօրսունըզ. պէնիմ զէնկին օլտուղըմը վէ բէ.ք պէօյլէ.ք պիր սէրվէթէ մալի.ք օլտուղըմը սէօյլէյօրսունըզ... Պու սէրվէթ պանա նէ՞րէտէն կէլիյօր... Անը պանա քի՞մ վէրտի... Ա՞հ, միւսիւ Շավարօ, պէն հայաթը միւսթագպէլիմի մէսուտանէ կէչիրմէ.ք իմքեանընտան իքէն, էօմրիւմի տախմի պիր էլէմ իչինտէ կէչիրմէկէ մէճպուր իտիյօրսունըզ։ Ա՞հ, պէն պէտպախթ, թալիսիզ օլտուղըմտան սօնրա սէրվէթին, բահաթըն պանա նէ՞ լիւզումը վար տըր... Ա՞հ, էթրաֆըմտա պուլընան կէնճ գըզլարա նէ՛ գատար գըպտա իտիյօրըմ... Անլէր մէսուտ օլուպ, հիչ պիր չէյտէն չիւպհէ իթմէզլէր. անլէր հայաթլարըյլա մէչղուլ օլմաղլարը կիպի, մագբիւլ էֆքեարը մուհէյյէճէսինի տուշիւնմէքտէ, մուազզազ պիլէ օլմագլար, նէ տէ ահէնկէթի իսթիգպալէ նէ օլաճաղընը տուշիւնմէզլէր։ Ա՞հ, բէտէրլէրինին վէ վալիտէլէրինին մուհապպէթը սամիմանէսինէ էմնիյէթ ու իֆթիխար իթմէքտէ պուլընմագ իսթէրլէր, կէնճ էօմրլէրինի կէչիրիրլէր։ Պէն իսէ...—տէյէրէ.ք, էվվէլ գարէ կէօզլէրինտէն չէյնիմ տամլալար կիպի ագմագտա օլան կէօզ եաշլարընը սիլմէկէ պաշլատը։

—Ազիզէմ Գլօթիլտ, սիզ իսէ էյլէնճէ նէրէն ճէֆա չէքիյօրսունըզ։ Բէտէրինիզ, վալիտէնիզ վէֆաթ իթմիշլէր տիր. վագըա անլէրի կէօրէմէյէճէ.քսինիզ ամմա, օ տա միւրուրը զէման իլէ թագըմէ թէսէլլի պուլըրսունըզ։

—Բէտէր վէ վալիտէմին վէֆաթլարընը թէէմին իչին նէմին իտէ՞րմիսինիզ։

—Էվվէթ, նէմին իտէրիմ. լագին պունտան սօնրա պիր տահա պու մասալէ հագգընտա հիչ պիր չէյ սէօյլէմէմէլի ճիհէթլէ... Հիչ պիր իւմիտ գալըրմայաճաղըզ, ազիզէմ։ Պունտան սօնրա սիզի քէտէրլէր ղարգ իտէն պու սիւվալլէրի պիր տահա իյրատ էյլէմէմէնիզի րիճա իտէրիմ. պէնիմ սիզի նէ տէրէճէլէրտէ սէվտիկիմի պիլիրսինիզ։

—Տիմէ.ք օլույօր քի, ճանըմըն, էօմրիւմին օ մէսուտ կիւնլէրի պու սըրրըն էլէմ ու քէտէրլէրի արասընտա տա մահվ օլուպ կիտէճէ.ք տիր...

—Ասամ սէն տէ, չօճուղըմ. պիլա.քիս պու ճիհէթլէրտէն տօլայը սէն տայմա պախթիյար պիր հալտէ պուլընաճագսըն։ Թալիին, իգպալին հէրչէյտէ եավէր օլտուղը հալտէ, կիւնլէրինի նէտէն՞ էլէմ ու քէտէր իչինտէ կէչիրէճէ.քսին։ Սէն պախթիյար օլտուղըն կիպի, էթրաֆընտա պուլընան ասամլար տախի սէնին պախթիյարլըղընտան միւսթէֆիտ օլաճագլար տըր։ Միւ.քէմմէլ պիր սէրվէթէ մալի.ք օլտուղընըզ կիպի, խուլքընըզ տախի լաթիֆ վէ Թապիաթընըզ տա բէ.ք սէվիմլի տիր։ Էյհասըլ լէթաֆէթ Թապիաթըմըն հէր պիր նէզագէթ մալի.քսինիզ։ Զօճուգլըղընըզ զէմանընտա մալի.ք օլտուղընըզ պախթիյարլըղը, եաղընտա սիզէ վէրէճէ.ք պիր զօճայա մալի.ք օլաճաղընըզ վագթ պիր ֆամիլեա Թէչքիլ իտէրէ.ք, պախթիյարլար սըրասընտա կիրէճէ.քսինիզ։

—Պու էսրարը խաֆիյէյի քէշֆ իթմէ.ք իչին պիւթիւն սէրվէթիմի ֆէտա իտէճէյիմ։

Մուգավէլէթ մուհարրիրի պունա հիչ ճէվապ վէրմէյէրէ.ք, սիւքիւթ իտիյօր իտի։

Գըզճըղազ իսէ՝ օ գատար կէօզլէրինտէ.ք չէմալը թիգգաթլա նօթէրէ պագարագ, չու սէօզլէրի սէօյլէյօր իտի.

—Տիմէ.ք քի, պու սըրրը ասլա սէօյլէմէյէճէ.քսինիզ։

—Էվվէթ, սէօյլէյէմէյէճէյիմ։

Գըզ իսէ՝ Ֆամիլեասընըն քիմ օլտուղընը անլամագ իչին մուգավէլէթ մուհարրիրինէ եալրարըն էյլէմիշ օլտուղը սիւվալլէրտէն պու կիւփի ճէվապլար ալմասընա չաշըրագ, ալչագ պիր սէտա իլէ,

—Պունտա բէ.ք ղարիպ պիր հիքմէթ վար...—տէյօր իտի։

Զավալլը գըզճըղազ օ քիւչիւ.ք պաչընը էօնիւնէ էյէրէ.ք տուշինմէյէ տալմըշ իտի։ Գլօթիլտ՝ պու տէրին էֆքեարլա մէչղուլ օլտուղը զէման, մուգավէլէթ մուհարրիրի տէ գըզճըղազա իպրազը ասարը մէրհամէթ իթմէ.ք իչին լազըմ կէլէն վասըթալարա միւրաճաաթ էյլէյէճէկի կէօզլէրինտէն նիւմայան օլույօր իտի։

(Տէվամի)

Իչթէ Ինկիլթէրա վէ Ճաբօն արասընտա ագտ օլունան աՀտնամէՀէն վարիտը խաթըրըմըզ օլան միւլաՀազալէ՛ պունտան իպարէթ տիր: Րուսիա տախի պէօյլէ մուչիպնիյօր. պու աՀտնամէ կէրէք պիզէ վէ կէրէք օնա թէպլիղ օլընմըշ, վէ Հէր իքիմիզ Թարաֆընտան թէտգիգ խուլըմըշ իտի. զաթէն կէրէք Չինտէ վէ կէրէք սաիր եէրլէրտէ մէնաֆիի բօլիթիգըյեմիզ թէվաֆուգ իթտիկինտէն, վէ պախուսուս կէրէք Րուսիա վէ կէրէք պիզ Չին իլէ Հէմհուտուտ պուլունտըղըմըզ Հասէպիյլէ պու նօգթաի նազարտա տախի մէնաֆիիմիզ Հէմահէնկ պուլընտըղընտան, պաշ պաշա վէրիպ աՀտնամէ Հազըրլըտա թէշգիլաթ իճրասը՛ գիյասէ մուվաֆըգ Հալ վէ մասլաՀաթ պիր Հարէքէթ իտի:

ԱՀտնամէյի ագտ իտէն Ինկիլթէրա վէ Ճաբօնիա Թարաֆընտան վուգու պուլան թէպլիղաթա ճէվապէն տէ Մինթէհաի Շարգտա սուլհ ու միւսալէմէթ վէ Հալը Հազըրըն մէտարը խըֆթիֆատէ օլունըր՛ Հէր քէսճէ Թաստիգ խուլէն պէօյլէ էսասը զախտէլէր Հազըրլընտա էՀմիյէթլիպախշա իՖթիլաֆլար Հուսուլընտէն սօյայը նէ տէրէճէ մէմնուն օլտուղըմըզը պէյան իթմէքտէն պաշգա պիր Թարիգ եօգ իտի:

Պու զատար չօգ վէ գուվվէթլի թէէմմնաթա րաղմէն եինէ Չինին թէմամիյէթը միւլքիյէսի Թահթը թէհտիտտէ պուլընտըղը Թագտիրտէ մէնաֆիի միւշթէրէքէմիզին Թահթը թէհլիքէտէ պուլունաճաղընը, վէ պինաէնալէյհ մէնաֆիիմիզի պու թէհլիքէտէն վիգայէ իթմէք իչին պիրպիրիմիզէ իսթինատէն պիրլիքտէ չալըշաճաղըմըզը աՀտնամէյի ագտ իտէն Ինկիլթէրա վէ Ճաբօնիա Հուքիւմէթլէրինէ պէյան իթմէկէ Հաճէթ պիլէ գալմայօր իտի:

Միւսիւլէր,

Մէնաֆիի միւշթէրէգամըզէ սայէսինտէ թէմէլ Թուլթմագտա պուլընան Ֆրանսա վէ Րուսիա իթթիֆագընը անճագ ինսանլարըն խալմալարը մաՀվ ու իմլալ իտէպիլիր: Անճագ պու խալմալարըն իրթիքեապ իտիլմէսինտէն գօրգուլապիլիր: Իթթիֆագ տէվամ իթմէլի տիր. չիւնքի պիրճիւմլէ չալըթլար՛ տէվամը թէէմին իտէր. իշթէ Րուսիա իմբէրաթօրը Իքինճի Նիգօլանըն կէչէնլէրտէ Ֆրանսայա վուգու պուլան զիյարէթի վէ րէիսը ճիւմՀուր Մ. Լուպէնին տէ եագընտա Բէթէրսպուրկա վուգու պուլաճագ սէյահաթը Հէր պու մանալարը միւթթէզամմին տիր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Չինտէ Թուանկ-Սու իսեանը էյսն եայըլմագտա տըր: Չին ասաքիրի՛ Սօնկ-Չինտէ (Թուանկ Թունկ) վէ Րօբակտա (Թուանկ Սի) մաղլուպ վէ միւզմէՀիլ օլմուշլար տըր: Եուն-Նանտա ասիլէր՛ Ֆու-Զուէնի, վէ քէզա Թուանկ-Սիտէ Լիու-Զաույը, վէ Թուէյ-Չէուտէ Եունկ-Նինկի զապթ ու իշզալ իթմիշլէր տիր:

Մա վէ Սու Նամ ժէնէրալլար՛ էլլէրինտէ պուլընան աս.քէր վասըթասըյլա իսեանը մէզքիւրը թէսքին իտէմէզ օլտուգլարընը պէյան իթմիշլէր տիր: Պինաէնալէյհ Դանիթա վալիսի՛ Եիւան Շիգայտան՛ Չի-Լիտէն իմտատ աս.քէրի կէօնտէրմէսինի Թալէպ իթմիշ տիր:

Պու քէրրէ ասիլէր՛ Թօն.քին Հուտուտընը ուզաղընտա տաՀա սարբ պիր իւլքէտէ պիր Թութուհաթ տաՀա գազանմըշլար տըր: Լիու-Զաու՛ Լունկ Քիանկ վատիսինէ Հաքիմ օլուպ, Թուէյ Չէուտըն էն սարբ տաղլարընտա պուլընըյօր:

Սբանիանըն Սանթիակօ շէհրինտէ Ֆիրար իտուպ բաՀիպէ օլան կէնճ գըզը տախի «Լիպէրալ» կազէթասընըն նէշր իթտիկի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, էֆ.քեարը ումումիյէ՛ ճիզվիթ բարբազլարը ալէյՀինտէ Հիտտէթլէնմիշ տիր, զիրա չիւպհէ եօգ տըր.քի, պու Ֆիրար՛ բաՀիպ Րօմէրօ Թարաֆընտան Հազըրլանմըշ, վէ պու բաՀիպին պու կիպի Հարէքեաթընտան տօլայը պապը մէՀնօւս Հատիսէլէր վուգու պուլմուշ տըր: Կէնճ գըզըն բէտէրի՛ գըզընը կէրի ալմագա գարար վէրմիշ, վէ մէզպուրէյի քէնտի բէտէրինին խանէսինէ ավտէթ իթտիրմէսինի Հիւքիւմէթը մաՀալլէյէտէն Թալէպ իթմիշ տիր:

Թանճատան չէ.քիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Մարօգտա Քեապիլիլէրին Պէնի Մասրա գապիլէսի չէյխի՛ Հիւքիւմտարըն ասաքիրինէ արզը իթաաթ իթմիշ տիր: Պու չէյխ՛ քէնտի արազիսի իւզէրինտէ Հիչ պիր վագիթ Սուլթանըն էսիրի պուլընմամըշ օլտուղընը պէյան իթմիշ տիր: Էկէր պու մալիւմաթ Թահագգուգ իտէր իսէ, Մարօգ ասաքիրի տիկէր գապիլէլէրի զիյարէթ վէ թէՀտիտի իտաճէ.քլէր իմիշ:

Ալէման զապըթանընտան Մ. տը Վէրնէր կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ Քիէլ լիմանընտա պիր սանտալ իլէ կէզինիր իքէն, սանտալ պիրտէն պիրէ տէվրիլիպ, մէրգում կէնճ զապիթ պօղուլմըշ տըր: Միւթէվէֆֆայի մուամիլէյհ՛ Պէրլինին սէնայի նէֆիսէ ագատէմիասը միւտիրի բէսսամը մէշհուր Անթուան տը Վէրնէրին մախտումը տըր:

Պիւսքօնէլտէ պօշտա պուլընան պիր ամէլէ՛ զարիպ պիր սուրէթտէ քէնտի քէնտիյի Թէլէֆ իթմիշ տիր: Մէրգում՛ քէնտի զէվճէսի իլէ էվլատըրը եօլա գօյտուգտան սօնրա, քիւչիւ.քճ պիր Թօբու պարութ, ֆիչէնկ վէ տէմիր բարչալարը իլէ տօլտուրմըշ; պիր մասանըն իւզէրինէ գօյմուշ, քէնտիսի տէ Թօբուն եօնիւնտէ տուրմուշ վէ պարութը աթէշլէմիշ օլմաղլա, պաշը անիտէն ուչմուշ կիթմիշ տիր:

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Մէճլիսը իտարէի էմվալը էյթամ ազասընտան սէմահ. Հիւսէյին Նուրէտտին էֆ. Հազրէթլէրինէ Անատօլու գազասքէրլիկի բայէսի ճէլիլի, Տիյարպէքիր Նազիրը իւլ էշրաֆ գայմագամը Ֆազ. Մէհտի էֆ.յէ պիլայէը խամսէ բայէսի թէվճիհ պույրուլմըշ տըր:

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹԻՆ ՎԷՖԻՅԱԹԸ

Մարտըն 4ինտէն 11ինէ գատար Տէրսաատէթտէ 5ի գըզըլտան, 1ի գըզամուգտան, 4ի թիֆօտան վէ 28ի նէֆէս պօրուլարը խաստալըղլարընտան օլմագ իւզրէ 298 վէֆիյաթ վուգու պուլմուշ տըր:

—Տէրսաատէթ վէ ճիվարընտա մարտ 2տէն 9ա գատար ատի խաստալըղլարտան 371 քիշի վէֆաթ իտուպ պունլարըն միւֆրէտաթը պէր վէճհը աթիտիր.

	էրքէք	գատըն
Իսլամ	82	116
Խրիսթիյան	55	55
ԵաՀուտի	12	11
	149	182

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

«Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը կազէթասը»նըն մարտ 9 թարիխլի նիւսխէսինտէ կէօրիւլէն Հաֆթալըգ Տէրսաատէթ բիացասընըն խիմալի տիր.

Պուղտայ.—Պու Հաֆթա զարֆընտա 102 վակօն պէյազ Անատօլու գարըշըգ վէ 1900 քիլէ Սինօպ եումուշագ պուղտայը կէլիպ սաթըլմըշ տըր: Սէրթ պուղտայ միւվարէտաթ վէ սաթըշը՛ գըյէսի 31-35 բարատան 7500 քիլէ տիր:

Արբա.—Գըյէսի $10^1/_4$-$10^1/_2$ ղրուշտան 10000 քիլէ Թունա վէ Րումէլի արբասը սաթըլմըշ տըր:

Մըսըր պուղտայը.—Գըյէսի $23^1/_4$ բարատան 400 Թօնէլաթօ Գարատէնիզ մըսըրը սաթըլմըշ տըր:

Եուլաֆ.—Սաթըշ եօգ: Մարսիլեատա պէյազ Սէլանիք $15^1/_2$, գըրմըզը 15-$15^1/_4$ վէ Թէքիրտաղը $15^1/_2$ տըր:

Բէյթէն Թօխումը.—Գըյէսի 68-70 բարատան 150 չուվալ պիրինճի մալ սաթըլմըշ տըր:

Անիսօն.—Սաթըշ էՀէմմիյէթսիզ տիր: Սագըզ մալընըն գըյէսի $4^1/_2$-$4^3/_4$ ղրուշ իտիյօր:

Ֆասուլեա.—400 չուվալ Գարատէնիզ վէ Րումանիա մալի սաթըլմըշ տըր: Մարսիլեատա Թունա մալի 27 տիր:

Նօհուտ.— Գըյէսի 51-52 բարատան 250 չուվալ Զանագգալէ վէ Պալըքէսէր մալի սաթըլմըշ տըր:

Սուսամ.— Բիացա բէք րէվաճը օլուպ, տախիլի սարֆիյաթ իչին գըյէսի 97-98 բարատան 500 չուվալ, վէ Եվրօբա իչին գըյէսի 102-103 բարատան 400 չուվալ սաթըլմըշ տըր: Մարսիլեատա ալէա պէյազ Շարգ մալընըն գըյէսի 15, վէ խարճը ալէմ 14.50 տիր:

Պադէմ, գուշ էէմի, տարը, քէնտիր, խաշխաշ.— Նէ իշ վէ նէ տէ սաթըշ օլմամըշ տըր:

Իսթալաթ էմթաասը

Ուն.—Պու Հաֆթա 1200 չուվալ Օտէսա, 2300 չուվալ Չինճի Վառնա վէ 600 չուվալ Մարսիլեա կէլիպ սաթըլմըշ տըր:

Շէքէր.—Պու Հաֆթա 9360 չուվալ Թրիէսթէ, վէ 1600 չուվալ Րուս, վէ 200 չուվալ Թօզ չէքէրի կէլիպ քեամիլէն սաթըլմըշ տըր:

ԳաՀվէ.—1250 չուվալ կէլիպ սաթըլմըշ տըր:

Բիրինճ.—750 չուվալ Րանկուն վէ 1650 չուվալ Մըսըր բիրինճի կէլիպ սաթըլմըշ տըր:

Սիպիր եաղը.—Գըյէսի $13^1/_8$-$14^1/_4$, վէ Բէթրուսքի 13-$13^1/_8$ ղրուշտան ազ չօգ իշ օլմագտա տըր:

Կալ.— Թրանսիթ մուամէլաթըլա վուգու պուլան սաթըշ Ֆիյաթը 17-$17^1/_2$ ղրուշ տըր:

Պիպէր.—Գըյէսի $9^1/_4$-$9^3/_4$ ղրուշտան ազ իշ օլմուշ տըր:

Տէմիր, չէլիք, Թէնէքէ.—Կէլէն մալ վէ օլան սաթըշ էՀէմմիյէթսիզ տիր:

Գալայ.—Սաթըշ եօգ. գամիթարը 860 ղրուշ տըր: Լօնտրատա Տէթրուտ բէչին 114.7.6, վէ 3 այ վատէ իլէ, 11 տիր:

Պագըր.—Ազ էՀէմմիյէթլի իշ օլմուշ տըր: Լօնտրատա Չիլի 54.2.6-54.12.6, Ինկիլիզ նէվի 58-58.10, պէսթ սէլէքթէտ 58 տիր:

Չինգօ.—Հիչ մալ կէլմէյիպ սաթըշ տա օլմամըշ տըր: Լօնտրատա իքինճի մարգա 17, վէ խուսուսի 18 տիր:

Սբիրթօ.—47-56 գըյէսի 1 լիրատան 125 Ֆըչը միւխթէլիֆ մաՀալլէր սբիրթօսը սաթըլմըշ տըր:

Իխրաճաթ էմթաասը.

Թիֆթիք.—Գըյէսի 15-18 ղրուշտան 350 պալեա թիֆթիք սաթըլմըշ տըր:

Եուն.— Բիացամըզտա իշ օլմամըշ տըր: Մարսիլեատա պէյազ Թէմիզլէնմիշ Էնգարէ 1.85, պէյազ Թէմիզլէնմիշ Թարապլուս $1.72^1/_2$, պէյազ Թէմիզլէնմիշ Պաղտատ 1.30, քիրլի Պէնկազի 0.60, քիրլի Եաֆա $0.52^1/_2$ տըր:

Իբէք.—Բիացատա գապֆա մէյլ վար տըր. պէյան իթտիկիմիզ միւքիւնէթ պու Հաֆթա տաՀա զիյատէ Հըսս օլընմըշ տըր: Մարսիլեատա Ֆիյաթ Թուբկուն իսէ տէ, իլէրի Հէմէն եօգ կիպի տիր: Լօնտրա բիացասը օլտուգճա Թուբկուն վէ Ֆիյաթ եիւքսէք տիր: Լիօնտա խամ Պրուսա, Պաղտատ $41^1/_2$-$42^1/_2$, Սուրիա $42^1/_2$, Սուրիա բօթը 49 վէ Պրուսա վէ Պաղտատ 46 տըր:

Աֆիոն.— Գըյէսի 108 ղրուշտան 6 սէքէթ Գարահիսար, վէ գըյէսի 108 ղրուշտան 2 սէքէթ Նալլը խան աֆիօնը սաթըլմըշ տըր:

Բիթրէ.—Գըյէսի $21^1/_4$-$22^3/_4$ ղրուշտան 22 չուվալ պէյազ, գըյէսի 18-$18^1/_2$ ղրուշտան 20 չուվալ պէյօնտօ, վէ գըյէսի $16^7/_8$ ղրուշտան 32 չուվալ սարը բիթրէ սաթըլմըշ տըր:

Ճէհրի.—Գըյէսի 66 բարատան 150 չուվալ մալ սաթըլմըշ տըր:

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Բիրէտէն Տէրսաատէթէ կէլմէքտէ օլան պիր Եունան վաբօրը՛ էվվէլքի կէճէ Այաթէֆանօսա եագըն պիր եէրէ կէլտիկինտէ, տէնիզ իւզէրինտէ պիր իմտատ պայրաղը իչիտիր: Գաբիթան՛ վաբօրը սէսին կէլտիկի Թարաֆա սէվգ իլէ, պիր ատամըն պիր Թախլիսիյէ սիմիթիյլէ տէնիզ իւզէրինտէ չապալանտըղը կէօրիւլիպ վաբօրա ալընըր, վէ Տէրսաատէթէ կէթիրիլիպ Լիման րիյասէթինէ Թէսլիմ օլունըր: Մէրգում խաթիճվալ օլունտըգտա, իսմինին Հասան Թէվֆիգ օլտուղընը, վէ «Իզմիրտէն վաբօրու պինտիկիմի, վէ պիր տէ տէնիզտէ օլտուղըմը պիլիրիմ» տէմիշտիր: Մէրգում Բանիթալէօն գումբանեասընըն «Րումէլի» վաբօրընտան էլինէ կէչիրտիկի սիմիթ իլէ քէնտի քէնտիսինի տէնիզէ աթտըղը անլաշըլմըշ տըր:

—Իզմիրտէ իքի Իսլամ կէնճէն կիւն պիր գաՀվէտէ օթուրմագտալար իքէն, նասըլսա արալարընտա պիր գավկա չըգմըշ վէ պունլարտան պիրի րէվօլվէրլէ խասմընի գաթլ իթմիշ տիր: Գաթիլ եագալանմըշ տըր:

—Հալէպտէ Իլիաս Նամընտա պիր Րում՝ գըզ գարտաշընը գաթլ իտուպ գաչմըշ իսէ տէ, Թութուլմըշ տըր:

—Մաճմուա Բաշտա պիր խանըն պիր օտասընտա սա.քին սապըգ Հալէպ իճրա մէմուրը Պէշիր էֆ.նին էշեասը չալընմագլա մագնունէն մէզքիւր խան օտապաշըսը Սթէֆան իլէ գաՀվէճի Անտօն վէ տաՀա պիր գաչ քիշի Թութուլմըշլար տըր:

—Սթանպօլտա Բարմագ Գաբուտա Թէրլիքճի Պօղոսըն օտասընտա խըրըզ կիրիպ, պիր միգտար բարա իլէ պիր կիւմիւշ սաաթ վէ պիր ազ տաՀա էշեա չալըպ սավուշմըշլար տըր:

—Խասքէօյլիւ Սամուէլ Նամընտա պիր ԵաՀուտի եան.քեսինի Գալաթատան կէչմէքտէ օլան Թէ.քքէլի Մագսուտ էֆէնտինին բարա քէսէսինի ճէպինտէն աշըրմըշ իսէ տէ, Մագսուտ էֆ. իշի անլայըպ, մէրգումը պիլէկինտէն եագալամըշ վէ Սամուէլ քէսէյի եէրէ աթըպ գաչմագ խըթէմիշ իսէ զապըթայա թէսլիմ խըլընմըշ տըր:

—Գուրուչէշմէտէ Եագօպի խամինտէ պիրինին գարըսը տուն սապաՀ էվինին բէնճէրէսինտէն քէնտի քէնտիսինի սօգագա աթարագ, վիւճուտընըն պազը եէրլէրինտէն աղըրճա եարալանմըշ տըր:

ՍԱՔԸԶԱՂԱՃԸՆՏԱ

ՖԻՒՐՈՒԽԹ ՕԼՈՒՆԱՆ ՔԻԹԱՊԼԱՐ

	Ղրշ.
Եըլանըն Իզի	10
Մէճնունէլէր Թամլիբի իւչ ճիլտ	24
Սարը Ինճու	12
Պիր Գարը Իքի Գօճա	5
Հիքմէթամիզ Պիր Տավա	7
Ֆանֆէրլուզցի	5
Չէվճ վէ Գըզգանճ Չէվճէ	20
Կնոչ Մատ Կայ	10

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՐԻՔԵԱՍԸ

ՊԷՕՅԻՒՔ ԷԼՊԻՍԷ ՏԷԲՕՉԻԹՕՍԸ

Մահմուտբաշա Ուրյան Համամընտա

Թօբալեան խանընտա Ն. 24

Էլպիսէ մաղազալարը միյանընտա էն եսկի վէ էն զիյատէ էմնիյէթլի վէ չեօհրէթլի օլան Թօբալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընըն եսկի Նամ վէ չեօհրէթ վէ ունվան վէ մէքեանը ասլա թէպտիլ օլունմամըշ օլտուղը կիպի, սաՀիպ վէ միւէսսիսի Գ. Էրմէնեան պիր գաթ տաՀա ինզիպաթ ու ինթիզամը իտարէյի իսթիքմալ իլէ միւֆթէխիր տիր:

Թօբալեան խանընտաքի մաղազա միւսթախտէմլէրինտէն պազըլարընըն օ ճիվարտա միւխթէլիֆ իսիմլէր իլէ միւճէտտէտէն աչմըշ օլտուգլարը էլպիսէ մաղազալարընըն՛ Թօբալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասը իլէ ասլա վէ զաթան իշթիրագ վէ մինասէպէթ վէ իրթիպաթլարը օլմատըղընտան, միւՀթէրէմ միւշթէրիլէրիմիզին իղֆալ օլունմամալարը Թօբալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընա միւրաճաաթ իթմէլէրի Թավսիյէ վէ րիճա օլունըր:

ՖԻՅԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

Մաղազամըզ բազար կիւնլէրի տախի աչըգ տըր:

ՏՈՒՅՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Պրուսա Հարիր Տարիւթթալիմի իչպու 318 սէնէսի տէրսլէրի իչին սէնէի մէրգումէ նիսան մաՀըն 17ինճի չարչէնպիհ կիւնիւ քիւշատ օլունաճագ վէ պիլիմթիհան եալըզըզ 30 Թալէպէ գապուլ խըլընաճագ տըր: Տարիւթթալիմը մէզքիւրէ կիրմէք իսթէյէնլէրին իսթիտանամէլէրինի չիմտիտէն մէզքիւր տարիւթթալիմ միւտիրիյէթինէ կէօնտէրմէլէրի վէ նէվմը մէզքիւրտէ թէզքէրէի Օսմանիյէլէրի վէ Հիւսնի ախլագըն միւշէյյին մէրճիի արիտինտէն ալաճագլարը չաՀատէթնամէլէրի պէրապէրինտէ օլարագ, պիզզաթ Հազըր պուլընմալարը վէ միւրաճաաթ իտէճէք Թալէպէնին 18տէն աշաղը եաշտա պուլընմալարը գապուլ օլունմամաճաղը վէ իմթիհան վէրէճէքլէրին մէմալիքը ՇաՀանէտէ Թէքէլլիւմ օլունան էլսինէտէն պիրի իլէ քիթաբէթէ վէ Թիւրքճէ Թէքէլլիւմէ վէ իլմը Հիսապա աշնա օլմալարը մէշրութ պուլընտըղը վէ իքինճի սընըֆ Թալէպէսինին տախի նէվմը մէզքիւրտէ սաաթ 6տա օրատա իսպաթը վիւճուտ իթմէլէրի լազըմ կէլէճէկի իլան օլունըր:

28 չուպաթ 317 12—5

ՏՈՒՅՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Րումէլի չըմէնտըֆէր բիյանգօսընըն 193ունճի գուբօնը կէլէճէք 1902 ապրիլ 19/1տէ Սթանպօլտա Ծըղալ Օղլունտա Տույունը Ումումիյէ մէրքէզը խազինէսինտէ Օսմանլը Պանգասը մարիֆէթիյլէ ալէնէն քէշիտէ օլընաճագ տըր:

5/18 մարտ 1902

Տէրսաատէթ 7—6

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸՆՏԱ ԳԱՍԱԼԱՐ ՏԱԻՐԷՍԻ

Պէյօղլունտա Ճատտէի Քէպիրտէ 347 նումէրօլը Օսմանլը Պանգասը չիւպէսի.

Մէզքիւր չիւպէ ԹաՀվիլաթ, միւճէվՀէրաթ, սէնէտաթ վէ սաիր էվրագը միւՀիմմէնին մուՀաֆազասընա մախսուս օլմագ իւզրէ գասալար եաբտըրըպ էհալիի միւհթէրէմէնին եէտը իսթիֆատէսինէ վազ իթմիշ տիր: Պու գասալարը քիրալայանլար Հէր տիւրլիւ թէէմմին չարթլարընա մազՀար օլաճագլարընտան էմին օլապիլիրլէր: Գասալարըն անախթարլարը զայէթ մէթին վէ գուվվէթլի տիր: Գասալարըն պուլընտըղը մաՀալ կէճէ վէ կիւնտիւզ տաիմի նէզարէթ ալթընտա պուլունըյօր: Գասալարըն պուլընտըղը եէր ալթընտաքի մէվզը զայէթ մէթին պիր տաշտան մէպնի օլուպ, պու տաշ տէմիրլէրըն Թաշընտան չիմէնթօ վէ տէմիրտէն օլարագ Պօլթօնտաքի Շաթվօոտ Ֆապրիգասը ամէլէսի Թարաֆընտան Հէր տիւրլիւ սըրգաթ վէ եանկըն Թէհլիքէսինտէն մասուն պիր սուրէթտէ եաբըլմըշ տըր:

Գասալարըն անախթարլարը տախի զայէթ մուսաննա օլարագ Թէրթիպ իտիլմիշ տիր. օ սուրէթտէ քի միւսթէճիրին ղայպուպէթի Հալինտէ գասալարա Հիչ պիր անախթար ույտուրմագ միւմքին օլմայաճագ տըր: Գասալարտան պիրինին միւսթէճիրի* գուբօնլարընը քէսմէյէ էմնիյէթ վէ իսթիրաՀաթլա գասատան չըգարըպ լազըմ կէլէն բարչալարը այըրապիլէճէք, քեաղըտլարընը մուայէնէ վէ Թէտգիգ իտէպիլէճէք վէ միւճէվՀէրաթը վար իսէ օնլարտան իսթիֆատէ իտէպիլէճէք, էլՀասըլ քէնտի գասասընա իսթէտիկի կիպի սաՀիպ օլաճագ տըր: Հիսապլարըն Թէտգիգ վէ րույէթի վէ սաիր խուսուսի մուամէլաթըն իճրասը իչին գասալարըն եանը պաշընտա էվտէլէր պիր եազըխանէ իՀտաս խըլընմըշ տըր:

1 մարտ 1902

Տէրսաատէթ 10—9

ՊԻՐ ԿԷՃԷ

—Ահ, Նէճաթի պէյ, սէնին տիւյիւնին օլուրսա պէն գալտըրըրըմ տէ Թաշըլաճաղըմ. պու միւրուվվէթ էն չօգ պանա աիտ օլտուղը իչին էէչիլ րէնկ էվապլար եաբտըրաճաղըմ.—տէյու մանէալը չաղալար պիլէ իթմէկէ գալգըշտը: Պօնագտա արթըգ մէվզըըմը ճիտտէն բէք զարիպ կէօրիւյօր իտիմ. պու կէնճ չութէ.քլիֆսիզլիքլէր, չաղալար՛ ալթընտա Հանըմ էֆ.նին ֆէվգէլատէ պիր նիյէթ կէպլէտիկինի էյիճէ անլայօր իտիմ. արթըգ սաաթ 4ի պուլտուղը իչին էվէ տէօնմէք լիւզումինի անլայարագ գալգմաղա Հազըրլանըր իքէն, քէՀեա գատըն սէչարը չըգտը. Հանըմ էֆ. իլէ օտատա եալընըզ գալտըգ. պու միւՀթէրէմ գատըն անճագ պիր վալիտէնին կէօսթէրէպիլէճէկի մուՀապպէթ վէ չէֆգաթ իլէ;

—Նէճաթի, պէն սէնի էվլէնտիրէճէյիմ, սէնի էյիմիյէ էվլէնտիրէճէյիմ, սաատէթինի թէէմին իտէճէյիմ, սազըն սէն քէնտինէ Հիչ քիմսէյի ինթիխապ իթմէ, պու Հագգը պանա պրագ.—տէտի. սօնրա տա.—Պէնի պունտան մաՀրում իթմէզսին, տէյի՞լ մի, էվլատըմ.—սիւվալինի իլավէ իթտի քի, պէն ճէվապ վէրմէքտէն աճիզ իտիմ. Հէյէճանըմըն չիտտէթի պունա մանի օլմուշ իտի:

Իչթէ պու կէճէ Հանըմ էֆ. իլէ չու սուրէթլէ արամըզտա պիր պաՀս կէչտի.քտէն սօնրա, պէնտէ եիւրէք բաՀաթլըղընտան Հիչ պիր էսէր գալմատը. Հալիպէ Սըտտիգէյէ գարշը գալպիմտէ ճայկիր օլան սամիմի մուՀապպէթ արթըրըճա արթըյօր իտի: Օ՛ֆ, պանա պու Հալ Հէմ բէք թաթլը, Հէմ տէ բէք միւչքիլ կէլիյօր իտի. պէն նէ՛ իզտիվաճը, նէ՛ անըյլա պիրլիքտէ եաշամագ սաատէթինի տիւչիւնիյօր իտիմ. խա՛յր... պէնճէ արզու պունլար տէյիլ իտի, էն չօգ իսթէտիկիմ չէյ Հալիպէ Սըտտիգէյի բէք չօգ սէվտիկիմի քէնտինէ պիլտիրմէք իտի: Օ մէլուն գատընըն քէօթիւլիկինտէն սագընարագ, կէճէլէրի պաղչէյէ չըգամայօր իտիմ. եալընըզ օ միւսաֆիրլիկէ կիթտիքճէ օնտան իսթիֆատէ իտէրէք իքի իւչ սաաթըմը պաղչէտէ կէչիրիյօր իտիմ. Հալիպէ Սըտտիգէնին ուտընը վէ օ կէճէտէն պէրու Հէմէն Հէր կէճէ չալընան «սէկեա՛Հ» Թագսիմլէրինի, Ֆաղլարընը, «Հիւզզամ» Ֆաղլընտան էն եագընճը չարգըլարը տինլէյօր իտիմ. պու Հալտէ կիւնլէր, կէճէլէր կէչիյօր իտի. օ մէլուն գատըն պէնիմլէ միւնասէպաթընը թէճտիտ իթմէք իչին բէք չօգ օղրաչըյօր, տիւրլիւ տիւրլիւ տէսիսէլէր գուլլանըյօր Հալտէ, պիր տիւրլիւ մուվաֆֆագ օլամայօր իտի, անը մէլունանէ ֆիքրինտէն գաթիէն վազ կէչիրմէք իչին, արթըգ Հէր Հալինէ գարշը տայանմագա վէ քէնտիսինի իւմիտսիզլիկէ օղրաթմագա գարար վէրմիշ իտիմ:

Պու ագշամ պէնի եինէ Հանըմ էֆ. չաղըրթըրմըշ իտի, Թաչրատա պուլընան րէֆիգէլէրինտէն պիրինէ պիր մէքթուպ եազտըրըր. մէքթուպը պիթիրիպ էվէ տէօնէր իքէն, քէՀեա գատըն նէրտէվէն պաշընտա պանա տէտի քի,

—Հա՛, ազ գալտը ունուտույօր իտիմ. Հալիպէ Սըտտիգէ Հանըմ պանա «Նէճաթի պէյէ սէօյլէ պէ, պանա սէկեա՛Հ Ֆաղլընտան նէ գատար չարգը պիլիր իսէ, եազսըն. էկէր պիլմէյօր իսէ լուդֆէն արասըն տա պուլսըն. պէն պու Ֆասլը չօգ սէվիյօրըմ. Ֆագաթ բէք ազ չարգը պիլիյօրըմ. չարգը մէճմուալարընտա տա պուլամայօրըմ. պունը ունութմասըն» տէտի. էկէր զաՀմէթ օլմազսա, պու Ֆասլտան պիր չօգ չարգըլար եազ կէօնտէր, օլմա՞զ մը. պիլիրսին քի Հալիպէ Սըտտիգէ Հանըմըն մուսիգէյէ չօգ մէրագը վար:

—Բէք էյի...

Օ՛ֆ... պու «բէք էյի»յի սէօյլէր իքէն նասը՞լ թիթրէյօր իտիմ, նէ՞ Հալէթ կէչիրիյօր իտիմ. պէնճէ չու չարգըլարը իսթէմէք նէ՞ Հեօյլէ, նէ՞ Ֆէվգէլատէ պիր մանէալը Հալի իտի, պախուսուս «սէկեաՀ» Ֆաղընտան պուլընմասը... օ ագշամ Չէքիյէ Նիյմէթ քէնտինէ սէօյլէմիշ մի իտի. «Նէճաթի սէկեաՀ Ֆաղընրը բէք սէվէր» տէմէմիշ մի իտի. արթըգ պիլտիկէն պիրէ Հալիպէ Սըտտիգէնին պէնիտէ օ Ֆասլա աիտ չարգըլար իսթէմէսինի՛ պէն չունու.քթէյէ Համլ իթմիշ իտիմ. անըն իչին տէՖաթէն Ֆէվգէլատէ սէվինմիշ իտիմ. Ֆագաթ պիրագ սօնրա օ էվվէլքի մէսրուրիյէթ չիմթէյի գայպ իթտի, եինէ չիւպհէլէր պաշլատը:

—Պիր ատի Թէսատիւֆտէն իպարէթ օլմասըն... պէլքի պու պէնիմ խայալըմտա կէլէնլէրի օ Հիչ տիւչիւնմէմիշ տիր պիլէ... պէն նէ՞ գատար խայալպէրվէրիմ, Հէր չէյտէն պիր մանէա իսթիխրաճ իտիյօրըմ.— տէյու տիւչիւնիւրիմ. պիր տիւրլիւ իհթիմալ վէրէմէյօր իտիմ. Հալթա Հանըմ էֆ.նին սէօզլէրինէ պիլէ արթըգ բէք սաատ պուլմույօր իտիմ. քէնտի քէնտիմէ,

—Պէլքի տէ Հանըմ էֆ.նին պանա՛ կէզմէկէ, գըզ արամագա, պու սուրէթտէ վալիտէլիք կէօսթէրմէկէ նիյէթի վար. պէն ինթիխապ քի պունա եանըլըշ մանէա վէրիյօրըմ. օ Հալիպէ Սըտտիգէյի պանա վէրմէք իչին Հիչ պիր Թասավվուրտա պուլունմամըշ Հալտէ, պէն Թավթըյը խուրուլտալարա տալըյօրըմ.— տէյու սէօյլէնիյօր, զանկըըրըմը թասՀիհէ գալգըշըյօր իտիմ. Ֆագաթ պէնիմ արզուլարըմ, պէնիմ գարտաշըմ Ապիտ պէնի Թէսէլլի իտիյօր, պէնիմ պու զանկըլարըմա գուվվէթ վէրիյօր իտի: «Սէկեա՛Հ» Ֆաղլընտան պիր չօգ չարգըլար պուլմագ իչին պիր չօգ չարգը մէճմուալարընա միւրաճաաթ իթտիկիմ կիպի, մուսիգիյէ մէրագլը օլանլարտան պիր չօգլարընը տա պուլտում:

Տիկէր Ֆասըլլարա նիսպէթէն պու Ֆասըլտան պուլտըղըմ չարգըլար մաէթթէէսսիւֆ գայէթ մաՀտուտ իտի, Հէբսի օն իքի օն իւչէ անճագ պալիղ օլույօր իտի. չօգ օղրաշտըղըմ Հալտէ անճագ պու գատար չարգը պուլտըղըմ իչին ճանըմ սըգըլըյօր իտի. չիմտի պունլարը պիր քեաղըտտա եազըպ կէօնտէրմէք ճիհէթի վար իտի քի, պու տա պէնի խայլի տիւչիւնտիրտի:

Նասը՞լ եազմալը:

Կէօնիւլ պու չարգըլարըն միննի միննի, զարիֆ վէ կիւզէլ պիր տէֆթէրէ եազըլմասընը արզու իտիյօր իտի. պու ուֆաճըգ տէֆթէրէ ինճէ պիր գալէմլէ վէ գայէթ մունթազամ պիր եազը իլէ եազմագ, պիր «եատիկեար» կիպի Թագտիմ իթմէք պանա բէք խօչ կէլիյօր իտի. էվվէլա պիր կիւզէլ տէֆթէր ինթիխապը իլէ օղրաշտըմ. օնա պիւթիւն օ չարգըլարը րէսմ եարար կիպի եօզէնէ եօզէնէ եազտըմ. գալպիմին էն սաֆ էմէլլէրինէ, էն ուլվի Հըսսլարընա թէրճէման օլապիլէճէք պիր Հավեա իլէ եազտըմ:

(Տէվամը)

ՀԷՐ ԳԻՒՆ

ՊՐՕՆՇԻԹ՝ ՆԷԶԼԷ

ՎԷ ԷՍԿԻՄԻՇ ՆԷՎԱԶԻԼԻ ՎԷ ԷՕՔՍԻՒՐՈՒՔԻ ՎԱՐ ԻՍԷ ՕԳՈՒՄԸՆ

Ինսան՝ գըշ մէվսիմինտէ տահա զիյատէ նէվազիլէ տուչար օլուր։ Բէք խաֆիֆ կէօրինէն վէ ֆագաթ հագիգաթը հալտէ բէք չէտին օլան պու խասթալըգ պաշ կէօսթէրիր կէօսթէրմէզ, էօնիւնիւ ալմամագլըգտան սագընըլմալը տըր։ Ինման խափլէն պիր նէվազիլ՝ Թէգմիլ գըշ իմտատը տուրտարըր վէ նիհայէթ պրօնշիթէ Թէպէտտիւլ խտէր. վէ հէր քէս պիլիր քի, էսկիմիշ պիր պրօնշիթ վէ նէզլէտէն նաշի գուրթարմագ նէ գատար միւշքիլ տիր։ Պու կիւնքի կիւն հէր սապահ սաալամ իլէ էօքսիւրիւփ Թիւքիւրէնլէր վէ նէֆէս ալըպ վէրմէլէրինի զօրլաշտըրան պալղամլարը ատըքսխիրմէք իչիւն ուղրան միւտտէթ ուղրաշմալար նաահի տէյիլ տիր։ Կէօյիւս խասթալըղը օլան բէք չօգ քիմսէլէր խասթալըգլարընըն նէվի իչիւն չիւպհէ պիլէ իթմէյիպ, քէնտիլէրինիտէ վէրէմ պաշ կէօսթէրմիշ օլտուղը հալտէ քէօքէն պիր նէզլէյէ Թութուլմըշլար տըր տէյու զանն խտէրլէր։

Իմտի նէզլէյէ տուչար օլանլարըն խասթալըգլարընըն իպթիտասի զուհուրընտէ էօնիւնիւ ալմալարը վէ համթա արհէթը պէտէնիյէլէրի ներինտէ օլանլարըն պիլէ սօվուգ հավալարտա պրօնշիթ վէ կէօյիւս խասթալըգլարընտան մասուն գալմագ իչիւն արհհէթ Թէսատիւֆը իհթիյաթիյէ իսթիխտամ իթմէլէրի լազըմ տըր։

Պիր գաչ նը գուչըը Կիւյօ գաթրանը պիր պարտագ սու իչինէ գարըշտըրմագ հէր Թաամտա իչիլիւքսէ, էն մուանիտ նէվազիլ վէ էն էսկիմիշ պըրօնշիթ աէֆ օլուպ կիտէր։ Համթա վէրէմ օլտուղը էյիճէ անլաշըլան խասթալըգ տախի չօգ աէֆա պու սուարէթլէ աէֆ ու Թէսաւի օլունապիլիր. զիրա գաթրան՝ ագճիյէր գապարճըգլարընըն չիւրիւմէսինէ աէյէգ օլան միգրօպլարը Թէլէֆ իտէրէք մէգքիւր չիւրիւմէնին էօնիւնիւ ալըր։ Պու տէտիկմիզ հէմ սահիհ վէ հէմ տէ սատէ վէ գօլայ պիր չէյ տիր։

Էյիլէչմէսի իսմիսանիդ կէօրիւնէն պու կիպի պիր չօգ խասթալըգլար՝ 30 սէնէտէն պէրու Կիւյօ գաթրանը վասըթասըյլա էյիլէչտիկինի կէօրմէքլէ, պագը էրպապը միւսաատէգա՝ խասթայը պատաթ սայը Կիւյօ գաթրանը նէրինէ քէնտի նուսխալարը սախթէ գաթրանը սաթմագտա վէ պէօյլէճէ խասթայը ֆէնալըղա մուճիպ օլմագտա տըրլար։

Ֆիլվագը պազը ֆապրիգաթօրլար էքսէրիա աչաղը ճինս գաթրանլար գուլլանըյօրլար. պունլար ուճուզ օլուր լաքին խասթայը էյի իթմէզ։

Պինաէնալէյհ, պրօնշիթ, նէզլէ, վէ էսկիմիշ նէվազիլ, վէ համթա արգնէֆէս վէ վէրէմ խասթալըգլարընտան էյիլէշմէք իչիւն էճզախանէլէրտէն սորըլ Կիւյօ՝ գաթրանընը (Goudron Guyot) Թալէպ իթմէլի, վէ պիր կէօնա ալտանըլմամագ իչիւն հէր չիշէնին իւզէրինտէ պուլընան էթիքէթէ տիգգաթ իթմէլի տիր։ Մէզքիւր էթիքէթին իւզէրինտէ պաշխա վէ իրի հարֆլէր իլէ Կիւյօնուն խամի վէ ֆո-, [illegible] տըր։ Բէզմ մէզքիւր էթիքէթին իւզէրինտէ ֆապրիգանըն չու ատրէսի տախի մէվճուտ տըր։ «Մէզօն Ֆրէր, Բարիզտէ Ժագօպ սօգագընտա Նօ. 19։«

Մէզքիւր իլաճ պիւճիւմլէ էճզախանէլէրտէ պուլունուր։

Պու իլաճըն տիքկէր քազիր մուհասսէնաթը տա ֆիյաթընըն ղայէթ էհվէն օլմասը տըր։ Էկէր Կիւյօ գաթրանընըն պէհէր չիշէսինտէ 12տէն 15 լիթրայա գատար սու իչինտէ գուլլանըլմասը Թէրթիպինէ միւգթէզի մըգտար տիգգաթտա ալընըր վէ կիւնտէ պիր լիթրա սու իչիլէճէյի ֆարզ խտիլիր իսէ, նէվամիշ անճագ նիրսի օթուզ լիրա գատար Թէսասիֆ ժարուրաֆը օլաճաղը անլաշըլըր. Կիւյօ գաթրանընըն կէրէք նարսլըղը վէ կէրէք էհվէնիյէթի մէզքիւր իլաճըն գուլլանըլմասըն ուսումիյէտսինէ ազ նարսըմ իթմիչ օլտուղը աէրքեար տըր։ (6)

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 24 մարտ

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	094—31
Օսմ. էսհամը աչըլտը	25—62
» » գաբանտը	25—62
» » » Բ	51—50
» » » Գ	27—62
Օսմանլը Պանգասը	12—50
Մըսըր տայ. մուԹԹահըտէ	106—
Փուլկար խաթիգրագը	105—
Պամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—325

Բարիզ 24 մարտ

Ֆրանս. էսհ. 3% ֆր.	100—65
» « 4½ %	102 65
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլտը	25—90
» » » գաբանտը	26—05
Միւթէֆէրրիգէ	
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	115—25
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	322—
» Պանգասը	562—
Գրէտի Լիօնէ	1040—
Իթալիա էսհամը	100—40
Բախօրիթէ Թիւրք	497—
Օսմանիյէ	453—
Տուան Օթօման	515—25
Սբանեօլ	78—05
Թրանսվաալ	150—50
Պամպիօ 3 այ վատէ	25—180

Վիէննա 24 մարտ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	238—40
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի ֆր.	111—
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	298—

Պէրլին 24 մարտ

Ռումէլի չըմէնտըֆ. (մարգ)	113—30
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—31
Ռուպլը	216—30

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. տիւն ագչմ. գար.	27—39
» » » էն նիւքսէք	28—07
» » » էն աչաղը	27—38
Պու սապահ աչըլտը	18—07
Ռումէլի չըմէն. ագչմ. գրնտը.	112—37
» » էն նիւքսէք	113—37
» » էն աչաղը	112—25
» » աչըլտը	113—25
Ագչէ ֆարգը	—
Րէզօռ ղըշ.	—
Հէվալէսիզ »	—

ՊԱՆԳԱ ԱգՍԻՕՆԼԱՐԸ

Րէժի ու ձէրօնը Օսմ. Լիր.	14—
Սիկարէթ Ա.	—15
» Բ.	—68
Թրամվայ	5—82
Ժուփւանս	1—57
Օպլիկասիօն Թրամվայ	484—
Ասիւրանս	3—55
Լօրիօմ	67—50
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէ.	412—
Թրանսվաալ	149—
Րըխթըմ Թահվիլաթը	467—
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիբռիէն	276—50
Անատօլու չըմ. ագսիօնը	10—45
Շիրքէթը Խայրիյէ հիս. Լ.Օ.	26—75

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղչ. տան	ղչ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—06
Մէթալիք	099—
Ինկլիզ լիրասը	110—07
Ֆրանսըզ ալթունը	87—22
Բօլ	90—
Գրիմից ալթունը	51—05
Գարպօն գայմէսի	8—57

ԻԼԱՆԱԹ

Զօրտալճը խանընտա սաքին Իքէն Իքինճի Մահքէմէի Թիճարէթտէն իֆլասընա հիւքմ օլունմըշ օլան մանիֆաԹուրաճը Տիմիթրի Իկսարանըն զիմմէթինտէ ալաճաղը օլանլարըն՝ Պաշուտ նամէի Թիճարէթին 199 վէ 200ւնճի մատտէլէրի մուճիպինճէ Թահգիգը տաւյուն իչիւն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 21 կիւն զարֆընտա սէնէտաթընը մահքէմէ քիաթիպինէ Թէսլիմ էյլէմէլէրի, վէ միւտտէթը մէզքիւրէ խիթամընտան սօնրա 3 կիւնտէ, եանի 318 սէնէսի նիսանըն 1ինճի բազար էրթէսի, 2նճի սալը վէ 3ւնճի չարչէնպէ կիւնլէրինտէ Իքինճի Մահքէմէի Թիճարէթին իֆլաս օտասընա կէլէրէք սէնէտաթ էֆ.լէր միւվաճէհէսինտէ ալաճագլարընը իսպաթ վէ գայտ վէ Թաստիգ իթտիրմէլէրի, վէ միւտտէթը մէզքիւրէտէ իսպաթը վիւճուտ իտէմէյէն ալաճագլըլար հագգընտա գանունը մէզքիւրըն 210ընճը մատտէսինէ Թէվֆիգան մուամէլէ օլունաճաղը իլան օլունըր։

Ժիւժ Գօմիսէր

11 մարտ 317

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆՍ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան գիյանլարըն մէճմուը	Ինկիլիզ լիրասը 6000000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» » 1250000
Թէէտիյէ օլունմըշ սէրմայէ	» » 410000

Բիւյուգտա մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալէման գումբանեալարընըն Թէէտիյէ օլունմըշ սէրմայէսի 100000 Ինկիլիզ լիրասընտան ֆազլա տէյիլ տիր։

Թիւրքիա չիւպէսինին միւտիրը ումումիսի ԳԱՌՆԻԿ ԱԱՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Սթամպօլտա Պաղչէ Գաբուսընտա Սնանիյէ խանընտա Ն. 20, 21, 22։

ԻԽԹԱՐ.—Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալէման գումբանեալարընըն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100տէ 100 օլտուղը հալտէ Ուէսթըրնընքի 100տէ 125 տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն գումբանեասընըն քէնտի բաղիլլէրինէ նիսպէթէն Թէէմինաթը ֆէվգէլատէյի հաիզ օլտուղընա պիր տէլիլ տիր։

ՌՕՍԻԱ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1881 մարտ 20 Թարիխլի իւքազը իմբէրաթօրի իլէ Թէէսիս գըլընմըշ օլան իշպու գումբանեանըն մէրքէզի՝ Բէթէրսպուրկտա պէօյլէ Մօրսքայատա 37 նումէրօլը օթէլը մախսուսընտա քաին։

Տէօրթ նէվ սիկուրթա, եանի ԵԱՆԿԸՆ։— ԷՕՄԻՐ.—ՆԱԳԼԻՅԱԹ.—ԳԱԶԱԼԱՐ.

Ֆրանգ

1898 սէնէսինտէ Թահսիլ օլունան բրիմ	34775462
Թէէմինաթ ագչէսի	121765333

1881 սէնէսինտէն պէրու գումբանեանըն քէնտի միւշթէրիլէրինէ Թէէտիյէ իթմիշ օլտուղը մէպալիղ 164172000 ֆրանգը կէչմիշ տըր։

Գումբանեանըն Շարգ միւֆէթթիշը ումումիսի Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Գալաթա րըխթըմ իւզէրինտէ [Կէօմրիւքին էսկի եէրի]

Թիւրքիա իչիւն աճէնթը ումումիսի ԹԷՕՏՕՐ ՐԷԲՐԷՆ

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ

ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Անատօլու լիմանլարըյլա Պաթում, Նօվօրօսիսք, Տէրապզօն, Իզմիր, Սէլանիք, Շիրա, Բիրէ, Բաթրաս, Մարսիլեա, Հավր վէ Լօնտրա արասընտա մունթազամ սէյր ու սէֆէրլէր.

Վիւրուտինէ պէքլէնէն վաբօրլար

Ալաֆ. մարտըն 26նճը չարչէնպէ կիւնիւ «Գալէտօնիա»՝ Մարսիլեատան։

Ալաֆ. մարտըն 29նճը ճումաա էրթէսի կիւնի «Մէմֆիս»՝ Գարատէնիզտէն։

Ալաֆր. մարտըն 31նճի բազար էրթէսի կիւնիւ «Սիտօն»՝ Մարսիլեատան։

Հարէքէթ իտէճէք վաբօրլար

Ալաֆր. ապրիլին 1ինճի սալը կիւնիւ ագչամ ալաֆր. սաաթ 4տէ գարթան Տավիտին սիւվար օլտուղը «Սիտօն» վաբօրը՝ Սամսօն, Թրապիզօն, Պաթում վէ Նօվօրօսիսքէ,

Ալաֆր. մարտըն 27նճի բէնճշէնպէ կիւնիւ ագչամ ալաֆր. սաաթ 4տէ գարթան Պլանըն սիւվար օլտուղը «Գալէտօնիա» վաբօրը՝ Զանագգալէ, Իզմիր, Ռատօս, Պէյրութ, Լարնագա, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Սէլանիք, Թարապլուս վէ Պէյրութա,

Ալաֆր. մարտըն 30ընճը բազար կիւնիւ ագչամ ալաֆր. սաաթ 4տէ գարթան Կրէկօրինին սիւվար օլտուղը «Մէմֆիս» վաբօրը՝ Զանագգալէ, Իզմիր, Բիրէ, Սուտա, Մարսիլեա, Հավր վէ Լօնտրայա։

Գումբանեա՝ տօղրուտան տօղրույա Բարիզ վէ Բարի-Լիօն-Մէտիթէռանէ չըմէնտըֆէրինին էն իւյէք սէֆէրլէրինի իչիւն սախի պիլէթ վէրէպիլիր։

Բարիզ իչիւն վէրիլէն պիլէթլէրին ֆիյաթլարը պէրվէճհը աթի տիր.

Պէօյլէք բօսթալարըյլա 1նճի մէվգը 320 Ֆր.

2նճի մէվգը վաբօր վէ 1նճի մէվգը չըմէնտըֆէր 242 »

2ինճի մէվգը վաբօր վէ 2ճի մէվգը չըմէնտըֆէր 230 »

Նիւք վաբօրլարըյլա եալըղըզ 1նճի մէվգը 245 »

Տահա միւքէմմէլ մալիւմաթ վէ Թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլէր՝ Գալաթատա Մօնդանէտէ Սիթէ Ֆրանսէզտէ մէրքէզ աճէնթէլիկինէ միւրաճաաթ խտէպիլիրլէր։

ՄԷՄԱԼԻՔԻ ՇԱՀԱՆԷ ԻԶԻԻՆ ԵԷՎԵԱՆԷ ԱՃԷՆԹԷՍԻ

ԱՄԱՏԷՕ ՍԱԼՎԱԹԷՕՐ

NEW HOME

Բարիզ սէրկիսի ումումիսինտէ 1900տէ

Անվէրս (Պէլճիգա) սէրկիսի ումումիսինտէ 1894տէ

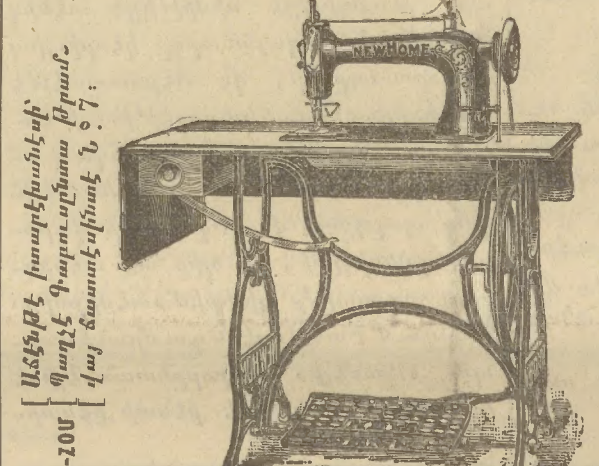

Ամէրիգանըն էն միւհիմ տիքիչ մաքինալարը՝ մէզքիւր սէրկիսի ումումիլէրտէ բէգապէթ գազանմըշ իմտիհանլարը իլէ պիր մուվաֆագըյէթ գազանմըշ տըր։

Պու մաքինալար՝ ղայէթ գուլլանըշլը սաատ կիպի, մէթին, չաբուգ վէ խաֆիֆ իչլէր օլուպ, հէր էվ իչիւն պիրէր տամնէ խանըմլէրի Թավսիյէ օլունըր։

Թաղրալարտան վուգու պուլաճագ սըբարըշ՝ տօղրուտան տօղրույա Պաղչէ Գաբուսընտաքի խտարէխանէմիզէ միւրաճաաթ օլունմալըտըր, բէք գօլայ կէօնտէրիլիր։

Ֆամիլեալարա վէ էսնաֆա մախսուս չօրապ վէ ֆանիլա եաբմագ իչիւն հէր նէվ էլ վէ այագ մաքինալարը պուլընըր կիպի, տէրզիլէր քէնտի ատամլարընըն մէճճանէն վէրիլիր վէ Թամիր իչիւն իւճրէթ խտաման վէ կէրէք բէքշէնթէ օլարագ բէչինէն վէ նաիսաթսըզ սաթըլմագտա տըր։

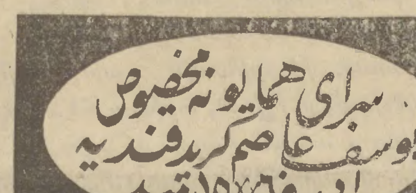

ԳՐՅԷԻ ՃԷՏԻՏԻ 3½

ԳՐՅԷԻ ՃԷՏԻՏԻ 4½

Սէրայը Հիւմայունը ճէնապը Միւլքիւքանէ իչիւն պալէտաէքի արմա տամկալըլըյա պիլխասսա իմալ իթտիրէրէք պիտաէֆաաթ իճրա խտիլէն մուայենէտէն «Թալգ» վէ «Թօբրագ» վէ «ճէզալի մուզիրրէ»տէն արի օլմաղլա պէրապէր, էմրասը ճիլտիյէյէ նաֆի վէ գատընլարըն սալլարընըն մուհաֆազասընը Թէէմին իթտիքի ճիհէթլէ, մինել գատիմ քէսպը իչթիհար իթմիչ օլան Կիրիտ-Գանտիա սապունլարընըն մահզա էհալիի քիրամա պիր խըտմէթը միւֆթէխիրէ օլմագ իւզրէ Թէնզիլէ ֆիյաթ իլէ գօգուլըրընըն գըյէսի 5½, վէ գօգուըղըրընըն տախի 4 ղըշ. 10 բարա՝ չուվալ իլէ վէ բէչինէն սէրայը Հիւմայուն սապունճըպաշըըը Սամա Ալիթտա 7 նումէրօլը մաղազաի աճիզանէմտէ ֆիւրուխթ օլունըր, վիլայաթը Շահանէ վէ սաիրէտէն վէրիլէճէք սըբարըշլարա՝ մէսարիֆաթը զամմ իլէ իրսալ գըլընաճաղը իլան օլունըր։ 75—28

QUINA LAROCHE

FER ET QUINQUINA

ՁԷԼԻՔ ՎԷ ԳԸՆԱԳԸՆԱ

Շիմտիքի հէքիմլէր ումումիյէթ իւզրէ Թաստիգ խտիյօրլար քի, գայըֆլըմըշ վէ գուվվէթտէն տիւշմիւշ վիւճուտը գուվվէթլէնտիրմէյէ էն պիրինճի վասըթա՝ ՁԷԼԻՔ իլէ ԳԸՆԱԳԸՆԱ տըր։

ՁԷԼԻՔ՝ գանըն իւզէրինտէ օլան Թէէսիրի իչիւն Թավսիյէ օլունուր, զիրա գանըտա նէ գատար չօգ ՁԷԼԻՔ պուլունըրսա, գան օ նիսպէթտէ գուվվէթլի օլուր, ՁԷԼԻՔ ագալըրգճա՝ գանըն գուվվէթի տախի օ նիսպէթտէ ազալըր։

ԳԸՆԱԳԸՆԱնըն իսէ՝ Թէքմիլ վիւճուտա վէ խուսուսիյլէ միտէ իւզէրինտէ օլան հիւսնի Թէէսիրի հէրքէսճէ մալիւմ օլտուղընտան, պու պապտէ պիր չէյ սէօյլէմէկի զայիտ կէօրիւրիզ։ Թէքմիլ վիւճուտըն զայըֆլէնմէսի՝ չօգ աէֆա միտէնին Թասալը էյիճէ հազմ խտէմէմէսինտէն իլէրի կէլիր. վէ միտէնին հազմսըզլըղը տախի Թէտավի խոլլէնմէյիպ տէ նիւզ իւզրէ պըրագըլըրսա՝ ընգըպազ, պաշ աղրըսը, նէօվպէթ, Թագաթսըզլըգ վէ սաիրէ պու կիպի նիչէ խասթալըգլար հասըլ իտէճէյինտէն, գան գայըֆլամասը, հազմսըզլըգ վէ հէր ճինս գայըֆլըգ հըսսը իտիլիր խտիլմէզ ՔԻՆԱ ԼԱՌՕՇըն ՁԷԼԻՔլի ճինսինտէն գուլլանմագ էհէմմ վէ էլզէմ տիր։ Զիրա ՔԻՆԱ ԼԱՌՕՇ՝ ՁԷԼԻՔ իլէ ԳԸՆԱԳԸՆԱ խիւլասասընտան Թէրքիպ իտիլմիշ օլուպ, տիքկէր պիւճիւմլէ «գընագընա»լը իլաճլարըն էն պիրինճիսի, էն գուվվէթլիսի վէ էն Թէէսիրլիսի տիր։

Տիւննեանըն հէր Թարաֆընտա, էն պէօյիւք խասթախանէլէրտէ, քիւլլիյէթլէ գուլլանըլտըղը կիպի, պէօյիւք հէքիմլէր տախի գուվվէթ վէ հազմ իչիւն ՔԻՆԱ ԼԱՌՕՇըն չէլիքլի ճինսինի Թավսիյէ իտէրլէր։

Զայըֆլըղը վէ գանսըզլըղը չաբուգ վէ տէվամլը սուրէթտէ Թէտավի իթմէք իչիւն ՔԻՆԱ ԼԱՌՕՇըն չէլիքլիսինի իսթիմալ իթմէլի։

Կէրէք չէլիքլի վէ կէրէք սատէ ՔԻՆԱ ԼԱՌՕՇըն խալիս վէ սահիհինի իսթէյէնլէր էճզաճըլարտան. Թագլիտլէրտէն սագընըրըզ։ 26—23

ՌԱՀԱԹ ԵԱՃԱՄԱԳ ՎԷ ԱԶ ՎԱԳԹՏԱ ԶԷՆԿԻՆ ՕԼՄԱԳ

ԳՕԼՈՒՆԸ ՎԷ ՎԻՒՃՈՒՏԸՆԸ ԵՕՐԱՃԱԳԸՆԱ ԱԳԼԸՆԸ ՎԷ ԶԻՀՆԻՆԻ ԻՇԼԷԹ

Թէք պիր սաամ պիր օրագ մաքինասը իլէ 30-40 քիշինին այնը զէմանտա կէօրճէյի իշի պիթիրիրսէ, էլպէթթէ զէնկին օլուր։

Զիֆթճիլէրիմիզ վէ էրպապը զըրաաթ՝ պու հագիգաթա էհէմմիյէթ վէրէրէք, պիր աէֆա ԳԱԼԱԹԱՏԱ ԱՐԱՊ ՃԱՄԻԻ ՃԻՎԱՐԸՆՏԱ ԹՐԱՄՎԱՅ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ 146 ՆՕՄԷՐՕԼԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՄԻՒՍԻՒ ՃՕՐՃ ՁԷԶՆԷԼԼ ԷՎԼԱՏԼԱՐԸ մաղազասընա Թէչրիֆ իթմէլիտիրլէր։ Զէզնէլլ էվլատլարը՝ չօգ սէնէլէրտէն պէրու պու իչ իլէ մէչղուլ օլտուգլարընտան, Թէճրիւպէլէրի սայէսինտէ Ամէրիգատա Զիգագօ ֆապրիգալարընըն մաքինալարընը էյտէ իտէպիլմիշլէր քի, տայանըգլը, գուլլանըշլը, սատէ, վէ չէլիքտէն եապըլմըշ օլտուգլարընտան, տիւննեանըն հէր Թարաֆընտա քէսպը չէօհրէթ իթմիշլէր տիր։

Մէմալիքը Շահանէնին հէր Թարաֆընտա էն զիյատէ իչէ եարայըշլը օլան պու մաղազանըն զըրաաթ ալէթ ու էտէվաթը քէօրէթլէ սաթըլմագտա օլտուղընտան, Զէզնէլլ էվլատլարը՝ Թէճրիւպէքեար մաքինիսթլէրի պուլընան Զագճեան Յովհաննէս էֆ.յի տայմա վիլայէթլէրտէ կէզտիրէրէք, գուրմայը վէ գուլլանմայը մէճճանէն էօյրէթմէքտէ տիրլէր։

Թալիպլէրի ուֆագ պիր Թէճրիւպէ իչիւն մաղազամըզա նախսօ վիլայէթլէրտէքի վէքիլլէրիմիզէ միւրաճաաթ իթմիքլէրինէ, գանաաթ հասըլ խտէճէքլէրինէ էմինիզ։

Էօթէտէն պէրու չէօհրէթ գազանմըշ օլան Կիրիտ սապօնլարընըն ֆապրիգասը միւէսսիսլէրինտէն օլուպ Ասիթանէ կիպի պիր չէհրէ մէվատը մուզիրրէտէն արի խալիս սապօն իմալ խտէր։ Պու սապօնխանէնին աէէմը վիւճուտընա պինաէն, պիր զըմ էհալիմիզին Կիրիտ սապօնը գատար Տէրսաատէթտէ սապօն իմալ օլընամայաճաղը հագգընտաքի զէհապլարը պու Նօգթաի Նազարտա մուհագգագ իտէ տէ, նէրլի սապօնլարըմըզըն ալէլումում սապօնլարտան ալէա օլտուղընը իսպաթ իչիւն Գանթարճըլարտա պիր սապօն ֆապրիգասը ինշա իթտիրէրէք, Կիրիտտէքի սապօնխանէմիզին ուսթալարընը ճէլպ իլէ իթտիրիկիմիզ Թէճրիւպէ նէթիյէճէսինտէ, զէհապը մասրուզըն քիւլլիէն նապէմահալ օլտուղը՝ իմալինէ մուվաֆագ օլտուղըմըզ սապօնլարըն նէֆասէթը Թապխ վէ տէրէճէի միւքէմմէլիյէթինտէն գանաաթ հասըլ իտէրէք, նէֆասէթ վէ էհվէնիյէթի Նօգթաի Նազարընտան էհալի միւհթէրէմէնին մէմնուն վէ միւսթէֆիտ գալաճագլարընտան էմնիյէթիմիզ պէրքէմալ տըր։ Սըհհէթէ մուզիրր օլտուղը ֆէնտէն Թէպէյյուն իտէն չէքկի Թագլիտլէրտէն, հէր կէօնա մէսուլիյէթի տէրէօհտէ խտէրիզ։ Մահալլինտէն կէթիրտիկիմիզ չէքէր, զէյթին եաղը վէ տուզընա եաղը՝ մաղազամըզտա էհվէն ֆիյաթլա սաթըլըր։ 52—29